

Sportnota Middelburg in beweging 2013 - 2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	Pagina 5
2.	Sport en Bewegen in Middelburg	Pagina 7
3.	Thematische doelstellingen Sport en Bewegen Middelburg	Pagina 11
4.	Samenvatting actiepunten	Pagina 42
5.	Kerngegevens gemeente Middelburg	Pagina 45
6.	Financieel overzicht Middelburg in Beweging 2013 - 2016	Pagina 47
7.	Financieel overzicht Impulsregelingen Middelburg 2013 - 2016	Pagina 49
8.	Bijlagen	Pagina 51
8.1	Evaluatie sportbeleid 2009 – 2012	Pagina 53
8.2	Landelijke ontwikkelingen	Pagina 75
8.3	Lokale ontwikkelingen	Pagina 87

1. Inleiding

De sportnota

In december 2008 is de kadernota sport “Middelburg in Beweging 2009 - 2012” door de gemeenteraad vastgesteld en vanaf 2009 is uitvoering gegeven aan de nota.

De nieuwe kadernota sport, “Middelburg in Beweging 2013 – 2016”, zal grotendeels voortborduren op de successen van de afgelopen nota, aangevuld met nieuwe lokale, provinciale en landelijke ontwikkelingen.

Mede door de komst van verschillende impulsregelingen als de Breedtesportimpuls (2004), de BOS impuls (2007), “Brede scholen, sport en cultuur” (2009) en het “Nationaal Actieplan Sport en Bewegen” (2010), heeft de sport en met name de sportontwikkeling en sportstimulering in Middelburg de afgelopen jaren een enorme impuls gekregen.

Door de financiering die voor 55% (BSI) en 50% (BOS) door het rijk plaatsvond is de gemeente Middelburg in de gelegenheid gesteld om vanaf het jaar 2000 verschillende sportieve interventies te plegen die ten goede zijn gekomen van het sportklimaat in Middelburg.

Door het aannemen van de kadernota sport “Middelburg in Beweging 2009 - 2012” is er voor gekozen om het succesvolle beleid voort te zetten en met de komst van combinatiefuncties zelfs uit te bouwen.

De komst van nieuwe regelingen als de “Brede impuls combinatiefuncties”, het “Nationaal Actieplan Sport en Bewegen” en de Sportimpuls, en daarnaast de ambitie van het rijk om de Nederlandse sport in de volle breedte op Olympisch niveau te brengen, zijn belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op ons sportbeleid en het noodzakelijk maken dat er een herijking van het gemeentelijk sportbeleid plaatsvindt.

Daarnaast zijn ook andere ontwikkelingen van invloed op ons sportbeleid. Denk aan de economische crisis en de gevolgen hiervan voor de gemeente, de sportverenigingen en de burgers.

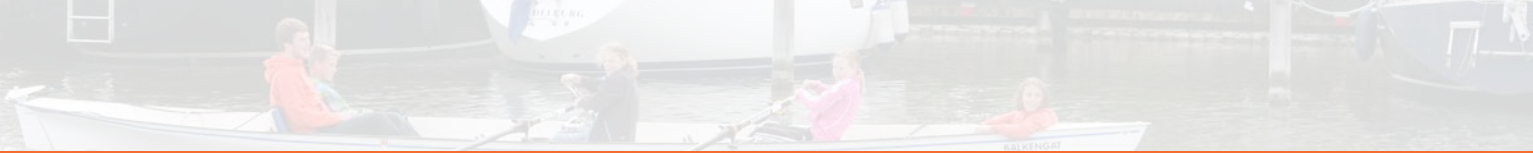
Samenwerking om sport voor iedereen haalbaar en betaalbaar te houden en de beweging richting meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers en sportverenigingen voor hun individuele en maatschappelijke ontwikkelingen zullen de komende jaren nog meer centraal komen te staan.

We leggen in het sportbeleid tot en met 2016 dan ook opnieuw een accent op de breedtesport waarin “meedoen” en “sportief participeren” centraal zullen staan.

Uitgangspunt is een inclusieve samenleving. Sturen op sportparticipatie van alle burgers, samenwerking en afstemming tussen beleidsprogramma's en de daarin opererende organisaties en verenigingen.

Uit de evaluatie van het sportbeleid in de periode 2009 tot en met 2012, die in deze nota is terug te vinden in de bijlagen, blijkt dat het sportbeleid van de gemeente Middelburg in die periode een behoorlijke impuls heeft gekregen. Met name de resultaten op het terrein sportbuurtwerk, sportkennismakingsactiviteiten, het bewegingsonderwijs en het doelgroepenbeleid voor jongeren en voor senioren zijn goed te noemen. De deelname aan het Jeugd sportfonds, waarmee kinderen van ouder(s) met een laag inkomen gratis aan sport kunnen deelnemen, blijkt ook een succes. Daarnaast hebben verschillende sportaccommodaties een succesvolle renovatie ondergaan en hebben er in Middelburg enkele grote sportevenementen plaatsgevonden die de gemeente Nationaal en Internationaal op de kaart hebben gezet. Denk daarbij maar aan de finish van de derde etappe van de Giro d'Italia in 2010 en het internationale Challenger Tennistoernooi op de tennisbanen van De Veste.

De gemeente Middelburg onderkent de maatschappelijke betekenis van sport. Sport is niet alleen een plezierige wijze van vrijetijdsbesteding, maar bevordert ook gemeenschapszin, leert jonge mensen omgaan met normen en waarden, biedt sporters en vrijwilligers ontplooiingsmogelijkheden en kan negatieve effecten van de moderne samenleving op het gebied van gezondheid compenseren. De gemeente onderschrijft deze belangrijke waarden van sport en hecht met name waarde aan de rol van sport als bindmiddel om samen te spelen en samen te leren. In deze Sportnota worden deze uitgangspunten verder uitgewerkt.

2. Sport en beweging in Middelburg

Integraal sportbeleid

Sportbeleid staat al lang niet meer op zichzelf. Het thema sport en bewegen heeft veel raakvlakken met andere sectoren en kan een belangrijke rol spelen in diverse maatschappelijke processen.

Het sportbeleid van de gemeente Middelburg zal daarmee voor de komende jaren vooral gebaseerd zijn op de uitgangspunten en beleidsvoering van de afgelopen jaren waardoor eerder gedane investeringen, zowel financieel als inhoudelijk, de komende jaren nog beter kunnen gaan renderen. Centraal hierin staat de rol van de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches die, deels gefinancierd door het rijk, een belangrijke rol hebben in de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Binnen het gemeentelijk sportbeleid is de aandacht voor en relatie met andere sectoren vanzelfsprekend waarmee een belangrijke stap is gezet om partners in andere beleidsterreinen “sport inclusief” te laten denken en werken. Dit betekent dat vanuit de verschillende beleidsterreinen, zoals onderwijs, jeugd, welzijn en gezondheid hard wordt gewerkt aan een toename van het percentage gezonde en sportieve burgers met een actieve leefstijl, het versterken van Middelburgse sportverenigingen, het op peil brengen en houden van kwalitatief goede sportaccommodaties en het bevorderen van de doorstroom van leden naar sportverenigingen en andere sportaanbieders.

Als instrument wordt hiervoor o.a. de sportstimulering ingezet. Sportstimulering richt zich op bevolkingsgroepen die aantoonbaar minder sporten dan anderen. Jongeren, volwassenen, allochtonen, mensen met een lage SES, ouderen en mensen met een functiebeperking.

De gemeente Middelburg hanteert voor het terrein sport en bewegen de volgende doelstelling:

Sporten en Bewegen moet op de eerste plaats voor iedereen een plezierige vrijetijdsbesteding zijn. Daarbij bevordert de gemeente Middelburg door middel van een voorwaardenscheppend, stimulerend en ondersteunend beleid zowel de deelname aan als de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod in verenigingsverband en binnen anders georganiseerde en niet georganiseerde verbanden, waardoor de maatschappelijke functies van sport en bewegen optimaal benut kunnen worden.

Dat doen we door:

1. combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches aan te stellen bij de gemeente, Stichting Welzijn Middelburg (SWM) en Stichting Kunst Educatie Walcheren (SKEW);
2. het actief stimuleren van deelname aan sport- en beweegactiviteiten door alle inwoners van de gemeente Middelburg;
3. het bevorderen van de bereikbaarheid van sport- en beweegactiviteiten voor alle doelgroepen;
4. het stimuleren en promoten van het jeugdsportfonds;
5. het scheppen van voorwaarden voor sterke en financieel gezonde sportverenigingen;
6. het zorgdragen voor een gevarieerd aanbod van kwalitatief goede, betaalbare en veilige sportvoorzieningen;
7. het stimuleren van sport- en beweegactiviteiten rondom de Middelburgse brede scholen;
8. het versterken van de relatie buurt, onderwijs en sport.

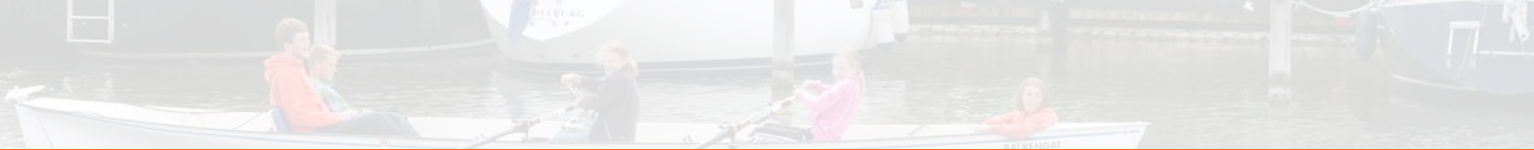
Rol van de gemeente

De principes van een inclusieve samenleving zijn bij het sportbeleid het uitgangspunt. Dat komt tot uiting door te sturen op meedoen van alle burgers, scholen en sportverenigingen, op samenwerken aan oplossingen, door samenhang te organiseren in voorzieningen en oplossingen te zoeken in bestaande verbanden. In Middelburg moet sport en bewegen voor iedereen toegankelijk zijn.

Sport, georganiseerd en ongeorganiseerd, is en blijft op de eerste plaats gewoon een leuke, gezonde vrijetijd besteding en de gemeente blijft dit stimuleren en ondersteunen.

Daarnaast gebruikt de gemeente sport in toenemende mate ook als instrument om andere maatschappelijke doelen te verwezenlijken. Sport en bewegen om overgewicht en chronische aandoeningen te voorkomen, om netwerk en/of wijkgerichte problematieken aan te pakken, om waarden als sportiviteit, samenwerking en respect bij te brengen, om mensen, verenigingen en scholen elkaar te laten ontmoeten zodat ze zich verbonden voelen met elkaar en met de samenleving waardoor uiteindelijk de sociale cohesie wordt vergroot.

De rol van de combinatiefunctionarissen hierin is van groot belang. Deze is namelijk niet alleen organiserend en coördinerend van aard, maar ook motiverend en signalerend.

Daar waar zij maatschappelijke problematieken signaleren zal er in samenspraak met het netwerk, de verenigingen, de scholen en de burgers actie moeten worden genomen.

Sport is verder voornamelijk zelf organiserend. Sportverenigingen en sporters in Middelburg zijn prima in staat hun vereniging en activiteiten zelf te organiseren. Waar nodig kunnen sport ondersteunende organisaties worden ingeschakeld. De gemeente heeft een faciliterende en ondersteunende rol en soms een sturende en regisserende rol.

De faciliterende en ondersteunende rol van de gemeente bestaat uit het realiseren, beheren en onderhouden van kwalitatief goede sportaccommodaties en het bieden van ondersteuning en advies, waaronder het verstrekken van subsidies.

De sturende en regisserende rol van de gemeente betreft bijvoorbeeld de stimuleringsregelingen ter bevordering van de sportparticipatie van kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen, mensen met een lage SES of mensen met een functiebeperking of chronische aandoening, maar ook het ontwikkelen van sportief beleid op en rond de (brede) scholen middels de inzet van combinatiefunctionarissen en sportbuurtcoaches.

Met de invoering van de Wmo zijn gemeenten daarnaast verplicht om voorwaarden te scheppen voor deelname aan het maatschappelijk verkeer van alle burgers. Het kan gaan om activiteiten gericht op ontspanning en ontmoeting, maar ook op het gebied van educatie, cultuur en sport. Voor groepen burgers die drempels ervaren in hun deelname aan deze activiteiten, moet de gemeente extra ondersteuning bieden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking. Daarnaast vormen ouderen met beperkingen een belangrijke groep, door vergrijzing neemt hun aantal de komende jaren toe. De reeds bestaande doelen uit het sportbeleid krijgen zo nog meer urgentie:

1. Het volledig benutten van de maatschappelijke functie van sport en bewegen (ontmoeting, sociale samenhang, gezonde leefstijl en leefbaarheid);
2. Het aanbod sport en bewegen aantrekkelijker en toegankelijker maken voor groepen die nu drempels ervaren om aan sport en bewegen deel te nemen.

Vanaf 2015 ligt de verantwoordelijkheid voor de AWBZ- functies Begeleiding en Persoonlijke Verzorging bij de gemeente. Dit betekent dat de gemeente de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen moet behouden en compenseren. Daarnaast worden gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg.

Als gemeente verwachten we steeds meer van de mensen zelf, de eigen kracht van burgers: het gezonde deel van de mensen kan het kwetsbare deel ondersteunen.

Sportverenigingen kunnen hier mogelijkheden voor aanbieden. Een bredere maatschappelijke rol van sportverenigingen moet daarom een speerpunt zijn van het gemeentelijk beleid.

Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches zijn de aangewezen personen om de sportsector en andere sectoren binnen de gemeente met elkaar te verbinden. Verschillende kwetsbare groepen hebben immers baat bij het sporten en bewegen bij een lokale sportvereniging.

In Middelburg zijn al enkele verenigingen waar zowel het bestuur als de vrijwilligers en leden extra maatschappelijke ambities hebben. Bij deze sportverenigingen is het opnemen van kwetsbare groepen al geen belemmering meer voor het plezier en de passie van de vereniging en wordt er extra aandacht geschonken aan de opbrengsten ervan voor de club. Zo verbetert het imago van de club, maakt het huidige leden extra trots op hun vereniging en wordt de weg vrij gemaakt voor nieuwe vrijwilligers die verschillende taken binnen de vereniging willen verrichten.

3. Thematische doelstellingen Sport en Bewegen Middelburg

Inleiding

Op basis van keuzes uit het coalitieakkoord, de evaluatie van het sportbeleid over de periode 2009 tot en met 2012, lokale en nationale ontwikkelingen en onze doelstelling, willen we de focus van ons sportbeleid op de volgende thema's leggen:

- Stimulering sport en bewegen;
- Verenigingsondersteuning;
- Onderwijs en Sport;
- Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB);
- Topsport - Breedtesport;
- Ruimte voor sport en bewegen in buurt en kern;
- Sportaccommodaties;
- Sportsubsidies;

Stimulering sport en bewegen

Sportstimulering heeft in de achterliggende beleidsperiode een zeer belangrijke rol gespeeld.

Er is expliciet gekozen voor meer aandacht voor sportstimulering waarbij de focus binnen het sportbeleid zich verplaatste van "hard (de sportaccommodaties) naar zacht (het stimuleren van sportdeelname)". Een leven lang sporten en bewegen is het motto.

De afgelopen jaren hebben we middels de kadernota sport Middelburg in Beweging 2009 – 2012 en met de hulp van impulsregelingen van het rijk als de Impuls Brede scholen, Sport en Cultuur (combinatiefuncties) en het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) een structureel vervolg kunnen geven aan verschillende sport stimulerende projecten waarmee een belangrijke bijdrage geleverd is aan het versterken van de sportverenigingen, het vergroten van de sportdeelname en een betere samenwerking van partners op wijkniveau.

Middels de aanstelling van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches, die met name actief zullen zijn op en rond de brede school en in de wijk, zullen de sportstimuleringsactiviteiten de komende jaren verder worden uitgebouwd.

Uitgangspunten stimulering Sport en Bewegen:

1. Sportverenigingen zijn de belangrijkste partij voor het stimuleren van sport en bewegen, maar daarnaast is er ook steeds meer aandacht voor sporten buiten verenigingsverband, met name voor volwassenen en ouderen.
2. De belangrijkste doelgroepen voor sportstimulering zijn de jeugd en de ouderen.
3. Verder richt sportstimulering zich op bevolkingsgroepen die aantoonbaar minder sporten en bewegen dan anderen; volwassenen, allochtonen, mensen met een functiebeperking en mensen met een minimum inkomen.
4. Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches spelen een essentiële rol in de signalering, de uitvoering en de coördinatie van het sportstimuleringsbeleid.

Jeugd

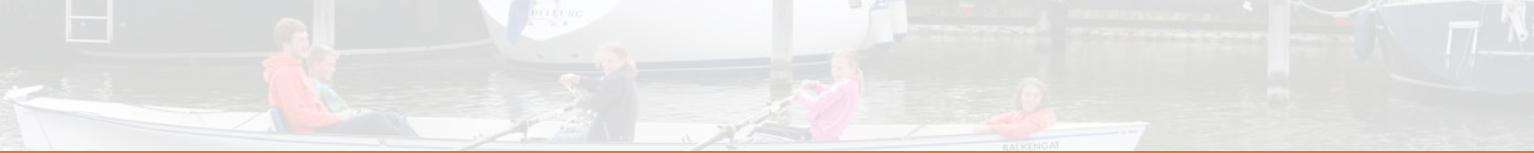
Als kinderen vroegtijdig met sport in aanraking komen, bijvoorbeeld door sportende ouders of sportkennismaking, dan blijken zij op latere leeftijd vaker te sporten dan leeftijdsgenoten.

Zowel bij verenigingen, het onderwijs als het sportbuurtwerk krijgt sportstimulering van jeugdigen de meeste aandacht.

Volwassenen

Bijna de helft van de volwassenen kampt met overgewicht en ruim een derde voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Sportstimulering voor volwassenen en ouderen krijgt middels de inzet van buurtsportcoaches en de impuls NASB van het rijk een extra impuls.

Ouderen

Senioren sport draagt eraan bij dat ouderen zo lang mogelijk lichamelijk, verstandelijk en sociaal kunnen blijven functioneren. Door de vergrijzing is de groep 55-plussers toegenomen en deze groep zal in de komende jaren steeds groter worden.

Senioren hebben behoefte aan recreatieve vormen van sportbeoefening. De voorkeur voor 'jongere' takken van sport is groeiende; ouderen willen niet meer alleen bridgen, sjoelen of biljarten, maar ook tennissen, roeien, fietsen of hardlopen. Sportverenigingen spelen nog maar beperkt op deze behoefte in.

Gehandicapten en chronisch zieken

De relatief geringe sportdeelname van gehandicapten en chronisch zieken houdt rechtstreeks verband met de beschikbaarheid van toegankelijke accommodaties, aangepast materiaal, beschikbaar kader en vervoersfaciliteiten. Binnen deze doelgroep is er een grote diversiteit. Sporters met een beperking zijn voor een deel afhankelijk van begeleiders en een goede toegankelijkheid van de accommodaties. Het vervoer vormt met regelmaat een knelpunt. Zo zijn G-teams, die deelnemen aan een competitie, vaak 'gedwongen' om in een grotere regio te spelen. Voor het vervoer moeten dan extra kosten worden gemaakt.

Voor mensen met een beperking is sporten net als voor iedereen gewoon leuk. Voor hen is sport echter van extra belang voor een goede gezondheid, integratie en participatie. Daarom zetten we middelen in om deze groepen met een goede voorlichting en een persoonlijk sportadvies te bereiken. Zij kunnen volgens de verordening Maatschappelijke Ondersteuning Middelburg gebruik maken van collectief vervoer van en naar een zwembad of club. In de verordening wordt dit ook wel sociaal vervoer genoemd om deelname aan het dagelijks leven positief te stimuleren. Sportverenigingen worden gestimuleerd tot het opzetten en integreren van afdelingen waar sportactiviteiten voor gehandicapten worden aangeboden. Sportverenigingen die zich voor deze groepen openstellen en een sportaanbod verzorgen worden ondersteund en kunnen hiervoor incidenteel gebruik maken van de stimuleringsubsidie. Voorbeelden van Middelburgse sportverenigingen zijn FC Dauwendaele en MLTC.

Mensen met een minimum inkomen

Van de inwoners die niet voldoen aan de beweegnorm komt een belangrijk deel uit de lagere inkomensgroepen. Voor de jeugd is aansluiting gezocht bij het Jeugdsportfonds Zeeland. Het Jeugdsportfonds voorziet, op indicatie van beroepsoepvoeders en hulpverleners, in de betaling van sportlidmaatschap- en kleding voor kinderen die door de thuissituatie anders niet aan sport kunnen deelnemen. Sinds de zomer van 2012 wordt voor deze doelgroep ook het diploma zwemmen A + B mogelijk gemaakt middels het jeugdsportfonds.

Tenslotte kunnen ook volwassenen met een minimum inkomen nog steeds aanspraak maken op een financiële tegemoetkoming in het kader van de sociaal culturele bijdrage voor de kosten van lidmaatschap en sportattributen.

Agenda voor de toekomst:

1. Deelname aan het Jeugd Sportfonds Zeeland stimuleren en in dit kader jaarlijks structureel 275 kinderen laten sporten;
2. Sportkennismakingsactiviteiten (SKA) blijven stimuleren waardoor jaarlijks minimaal 1.500 kinderen op jonge leeftijd in de gelegenheid worden gesteld om heel laagdrempelig met de Middelburgse sportverenigingen en sportaccommodaties kennis te maken;
3. Structurele samenwerkingsverbanden stimuleren tussen sportverenigingen, scholen en buurt die uiteindelijk resulteren in meer sport en beweeg activiteiten onder en na schooltijd;
4. Verder uitvoering geven aan de NASB activiteiten voor ouderen: denken en doen, recreatief bewegen voor ouderen, stimulering van de oudere doelgroep inactieven en 45+ voetbal en daar waar mogelijk uitbreiden in samenwerking met Middelburgse sportaanbieders;
5. Aanbod sport en beweegactiviteiten voor mensen met een chronische aandoening en verstandelijke en/of lichamelijke handicap stimuleren en faciliteren;
6. Aanbod sport en beweegactiviteiten voor ouderen stimuleren.

Verenigingsondersteuning

De grootste sportaanbieder in Middelburg is de georganiseerde sport: de sportverenigingen. De gemeente Middelburg onderkent het belang van vitale sportverenigingen en hun sportaanbod voor mensen van diverse leeftijden en achtergronden.

De sportvereniging biedt de mogelijkheid tot het leggen van sociale contacten en door het verrichten van vrijwilligerswerk in de vereniging wordt zelfontplooiing en zelfontwikkeling gestimuleerd. Voor de continuïteit en de omvang van het sportaanbod in onze gemeente zijn gezonde sportverenigingen van groot belang.

Een solide sportinfrastructuur staat of valt met bij het goed functioneren van de verenigingen.

De overheid doet een steeds groter beroep op de sportverenigingen om hun maatschappelijke functie uit te breiden naar bijvoorbeeld de wijk, het onderwijs en de kinderopvang. Tegelijk hebben de verenigingen hun handen al vol aan het overeind houden van hun eigen verenigingsactiviteiten. Zij worden in toenemende mate geconfronteerd met een andere houding van de sporter, die zich meer als consument manifesteert en de vrijwilliger die zich wel gericht voor een taak wil inzetten, maar niet meer met “hart en ziel” voor alles van de club gaat. Om de grote groep ongeorganiseerde sporters te bereiken worden sportverenigingen uitgedaagd om hun aanbod te vernieuwen. De rol van de gemeente hierin is ondersteunend.

Verenigingen zullen meer aan de ontwikkeling en vernieuwing van hun aanbod moeten doen en service en klantgerichter moeten opereren. Een actief vrijwilligersbeleid is noodzakelijk, om nieuw kader te werven en het bestaande vrijwilligersbestand aan de vereniging te binden.

De gemeente kan middels de inzet en aanstelling van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches ondersteuning bieden die gericht is op het verwerven van deskundigheid en het verankeren van kennis en vaardigheden binnen de verenigingen.

Daarnaast kunnen zij sportverenigingen stimuleren om op een innovatieve manier een aanbod voor speciale doelgroepen te ontwikkelen en/of te vergroten. Uitgangspunt is dat de sportvereniging zelf wil investeren in verbetering van hun organisatie. De aandacht en prioriteit die verenigingen zelf geven aan ondersteuningstrajecten is namelijk doorslaggevend voor het behalen van succes. Wij benadrukken dan ook de eigen verantwoordelijkheid van de clubs. Verenigingsondersteuning is alleen effectief als het om maatwerk gaat.

Door de sportverenigingen te ondersteunen wil de gemeente Middelburg de zelfredzaamheid en de maatschappelijke waarde van de sportvereniging verder verhogen. Dit willen we doen door de ondersteuning te richten op het verbeteren van de interne organisatie en het beter benutten van de kansen in de omgeving van de vereniging.

Tenslotte organiseert de gemeente jaarlijks vraaggericht verschillende themabijeenkomsten. Enkele voorbeelden van thema's die de afgelopen jaren zijn aangeboden zijn o.a. gezonde sportkantine, blessure preventie, wet & regelgeving, respect in de sport, etc.

Een nieuw thema dat in ieder geval aan de orde zal komen is de gewijzigde Drank- en Horecawet (DHW). Deze wet stelt een verordening verplicht ter voorkoming van oneerlijke mededinging door para commerciële rechtspersonen, waar onder andere sportverenigingen onder vallen, bij het verstrekken van alcoholhoudende drank. Daarnaast zal er ook aandacht zijn voor het tegengaan van het onverantwoord verstrekken van alcohol aan met name jongeren. De gemeenteraad heeft nog tot 1 januari 2014 de tijd om de verplichte verordening voor de para commerciële horecabedrijven vast te stellen. Sportverenigingen zullen ondersteund worden met tekst en uitleg over de invoering er van.

Sterke sportverenigingen vormen de basis van de breedtesport in Middelburg en zijn daarmee heel belangrijke maatschappelijke partners.

Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches zullen nog meer wijkgericht worden ingezet bij het vergroten van de sportieve participatie in de wijk en op en rond de brede school, maar ook op andere thema's in de wijk. Sport draagt namelijk ook sterk bij aan de dynamiek en leefbaarheid in de wijk. Wij willen dat diverse partijen in een wijk samenwerken om de interventies te plegen die in de wijk nodig zijn. De combinatiefunctionarissen kunnen hier een belangrijke regisserende rol spelen.

Agenda voor de toekomst:

1. Vergroten van de zelfredzaamheid van de Middelburgse sportverenigingen;
2. Vergroten van de maatschappelijke functie van de Middelburgse sportverenigingen;
3. Verenigingen ondersteunen bij het opstarten van een aanbod voor specifieke doelgroepen;
4. Verenigingen ondersteunen op verschillende thema's die jaarlijks aan de orde kunnen komen, bijvoorbeeld op het gebied van wet en regelgeving, sociale hygiëne, etc.
5. De mogelijkheden onderzoeken om te komen tot een digitaal sportloket. Een verdere digitalisering van de sportwebsite kan bijvoorbeeld uitkomst bieden;
6. Het organiseren van lokale platforms "sport en bewegen" per sportcomplex. Uitgangspunt is het opbouwen van goede relaties waarbij gemeente en verenigingen elkaar zien als partners en het organiseren van een kennismakingsaanbod voor verschillende doelgroepen per complex. Tenminste 1x per jaar een georganiseerd overleg met de sportaanbieders van het complex en de gemeente;
7. Onderzoeken wat de ambities en mogelijkheden van de Middelburgse sportverenigingen zijn. Het toekomstbeeld van de vereniging wordt hiermee inzichtelijk en individuele ondersteuning door de gemeente kan hierop afgestemd worden.

Onderwijs en Sport

Met de inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches willen we de samenwerking tussen onderwijs en de sportverenigingen nog verder versterken en het voor-tussen-en naschoolse sportaanbod vergroten. Middels de inzet van de combinatiefunctionaris willen we bevorderen dat sportverenigingen en scholen op structurele basis samen activiteiten organiseren die goed aansluiten bij de verschillende programma's.

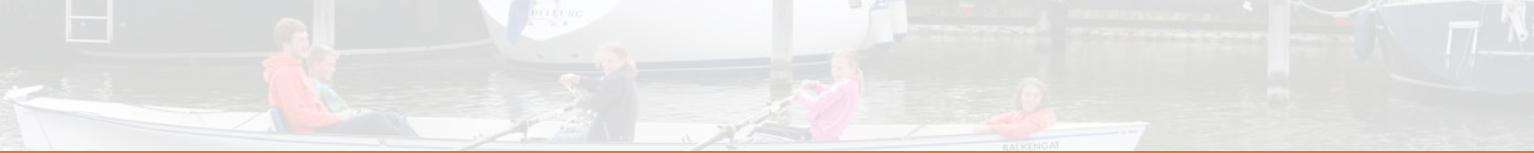
In dit hoofdstuk zullen de voornaamste interventies op het gebied van onderwijs en sport worden toegelicht. Deze zijn:

- Bewegingsonderwijs;
- Adopteer een talent;
- Special Heroes;
- Zwemonderwijs;
- Sportkennismakingsactiviteiten;
- Impuls Brede Scholen Sport en Cultuur;
- Brede impuls combinatiefuncties;
- Sportimpuls;

Bewegingsonderwijs

Zowel in het primair onderwijs, speciaal onderwijs, het voortgezet onderwijs als in het middelbaar beroepsonderwijs is lichamelijke opvoeding een regulier onderdeel van het lesprogramma. Het bewegingsonderwijs brengt kinderen nieuwe motorische vaardigheden bij en maakt hen blijvend gewijs in de sport- en bewegingscultuur. Op school kan de basis worden gelegd voor een leven lang actief bewegen.

Op veel basisscholen in Nederland zijn door de bezuinigingen binnen het onderwijs en de gemeenten in de afgelopen jaren de vakleerkrachten voor lichamelijke opvoeding verdwenen. De verwachting is dat deze trend zich ook doorzet in Middelburg. Om er voor te zorgen dat de kwaliteit gewaarborgd blijft binnen het bewegingsonderwijs, zullen de combinatiefunctionarissen van de Stichting Welzijn Middelburg, met de combinatiefunctionarissen van de gemeente Middelburg en de vakgroep bewegingsonderwijs gaan samenwerken. Daarnaast zullen de combinatiefunctionarissen worden ingezet ter ondersteuning van de leerkrachten in het primair onderwijs.

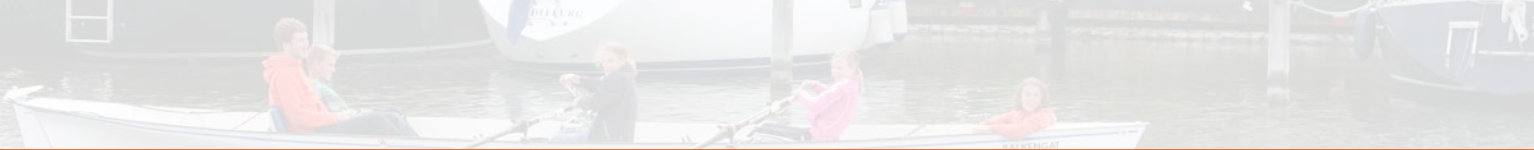

De belangrijkste doelstelling die we samen met de SWM en de vakgroep hanteren is:

Het verhogen van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs.

Dit willen we doen door combinatiefunctionarissen in te zetten ter ondersteuning van de groepsleerkrachten bij het geven van gymles en door ondersteuning te bieden bij het werken met de ZAPP GYM methode.

Onder kwalitatief goed bewegingsonderwijs in het primair bewegingsonderwijs verstaan we het aanbieden van betekenisvol bewegingsonderwijs waarbij de organisatie, oefenstofkeuze en methodiek garant staan voor een goedlopend geheel. Deelnemers kunnen tijdens de les op een veilige manier, op verschillende niveaus en met voldoende intensiteit kennis maken met diverse beweegsituaties en bewegingsvormen.

Met de aanstelling van vier fte combinatiefunctionarissen bij SWM is er een duidelijke structuur gecreëerd voor de scholen met een bekend (sport) gezicht voor de kinderen, de scholen en de wijk.

Deze combinatiefunctionarissen ondersteunen de groepsleerkrachten bij het geven van gymles en in het organiseren van tussen en naschoolse schoolsportactiviteiten, kennismakingsactiviteiten, clinics en schoolsportdagen. Tevens kunnen ze daarmee een belangrijke signalerende taak vervullen binnen het netwerk.

Agenda voor de toekomst:

1. Door combinatiefunctionarissen in te zetten ter ondersteuning van de groepsleerkrachten bij het geven van gymles en door ondersteuning te bieden bij het werken met de ZAPP GYM methode, willen we de kwaliteit van het bewegingsonderwijs op basisscholen verbeteren;
2. Door daarnaast ook structurele overlegvormen te creëren tussen de combinatiefunctionarissen en de vakgroep bewegingsonderwijs zullen alle aspecten betreffende de inzet van de combinatiefunctionarissen, de vakgroep bewegingsonderwijs en de methode gedurende het gehele schooljaar geëvalueerd worden;
3. Door te kiezen voor deze nieuwe structuur willen we de samenwerking op het gebied van sporten en bewegen binnen en buiten het onderwijs een extra stimulans geven hetgeen uiteindelijk ook zal moeten resulteren in een toename van het aantal beweegmomenten.

Adopteer een talent

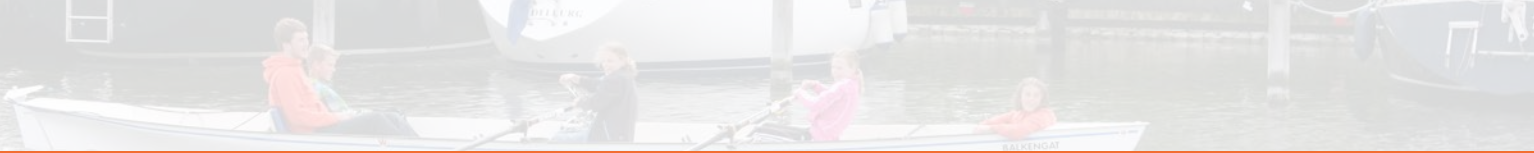
Vanaf november 2011 hebben we besloten om deel te nemen aan het initiatief "Adopteer een talent".

Het plan biedt Middelburg de mogelijkheid om een talent als een ambassadeur in de sport te kiezen die binnen de gemeente voor verschillende doeleinden wordt ingezet. Hierbij kan worden gedacht aan het geven van clinics in het onderwijs, bij de lokale sportvereniging of bij verschillende promotionele activiteiten.

Hiermee willen we het Middelburgs sportbeleid, en met name de jonge Middelburgse talenten een extra stimulans geven. Daarbij verwachten we door de inzet van de ambassadeur tijdens de sportclinics de sport en met name de jonge sporttalenten te enthousiasmeren (meer) te gaan sporten.

Agenda voor de toekomst:

1. Deelnemen aan het initiatief "Adopteer een talent";
2. Om de twee jaar een nieuwe ambassadeur kiezen voor de gemeente Middelburg;
3. De ambassadeur jaarlijks bij minimaal vier momenten inzetten.

Special heroes

Het programma Special Heroes is een sportstimuleringsprogramma voor leerlingen van 6 tot 19 jaar uit het speciaal onderwijs met als belangrijkste doel het vergroten van de sport- en beweegparticipatie van deze kinderen en jongeren.

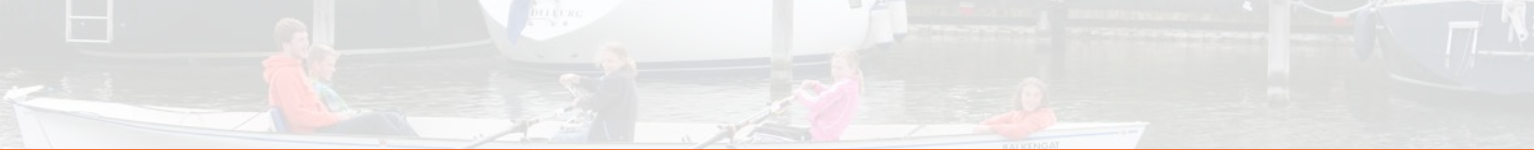
De beproefde wijze is kennismaking door de sportaanbieder op school, onder schools of naschools met als doel aansluiting met het structurele sportaanbod.

Special Heroes werkt eraan om leerlingen in het speciaal onderwijs te laten ervaren hoe leuk sporten en bewegen kan zijn. Het geeft kracht en maakt trots!

Sport en bewegen is goed voor iedereen! Ook voor leerlingen uit het speciaal onderwijs. Sport en bewegen maakt je blij en fit voor het leven, het bevordert de maatschappelijke integratie en het is vooral leuk om te doen!

In de tweejarige projectperiode, die is gesubsidieerd door het ministerie van VWS, gaan weer drie Middelburgse scholen ervaren hoe Special Heroes werkt.

Agenda voor de toekomst:

Het vergroten van de sport- en beweegparticipatie van leerlingen van 6 tot 19 jaar uit het speciaal onderwijs middels het organiseren van kennismakingsactiviteiten onder of naschools door deel te nemen aan het landelijk sportstimuleringsprogramma Special Heroes.

Zwemonderwijs

Ouders/verzorgers zijn nu primair verantwoordelijk voor het zwemonderwijs van hun kinderen. Zij bepalen of, wanneer en tot welk niveau hun kinderen leren zwemmen. Via het particuliere leszwemmen hebben zij de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat hun kinderen zwemvaardig en zwemveilig worden. Ook dienen ze er zelf voor te zorgen dat hun kinderen in het zwembad komen om de zwemlessen te kunnen volgen.

Als gemeente zijn wij nog wel verantwoordelijk voor het realiseren van de vangnetregeling. Hiervoor maken wij gebruik van de samenwerking met jeugdsportfonds Zeeland.

Binnen de vangnetregeling worden leerlingen opgeleid tot zij het zwemdiploma-B in bezit hebben.

We zijn van mening dat een zwemdiploma A en B minimaal noodzakelijk moet zijn om het predicaat 'voldoende zwemvaardig en zwemveilig' te kunnen hanteren.

Als gevolg van het overdragen van de volledige verantwoordelijkheid voor de zwemvaardigheid van kinderen aan de ouders is communicatie en voorlichting het enige instrument wat overblijft om de zwemvaardigheid van kinderen te beïnvloeden. Dit maakt dat wij hier jaarlijks op zullen investeren.

In samenwerking met Optisport, het Vrijburgbad, gemeente Vlissingen en reguliere basisscholen zal er jaarlijks een voorlichtingsronde voor ouders worden georganiseerd.

Tenslotte zal de zwemvaardigheid van de Middelburgse jeugd jaarlijks worden gemeten.

Agenda voor de toekomst:

1. In samenwerking met het Vrijburgbad, de Walcherse gemeenten en watersportverenigingen jaarlijks zwemactiviteiten organiseren waarin het belang van zwemvaardig zijn en het Walcherse zwemaanbod centraal zullen staan;
2. Aanbieden van het schoolzwemmen voor het speciaal basisonderwijs (SBaO) en het speciaal onderwijs (SO);
3. Het creëren en uitvoeren van een controle-registratiesysteem waarmee de zwemvaardigheid van de Middelburgse jeugd jaarlijks zal worden gemeten;
4. Het organiseren en uitvoeren van een financiële vangnetregeling middels het Zeeuws Jeugdsportfonds;
5. Jaarlijks organiseren van informatiebijeenkomsten voor de ouders van kinderen van het Middelburgs basisonderwijs over het belang van zwemvaardig zijn.

Sportkennismakingsactiviteiten (SKA)

Het doel van de sportkennismakingsactiviteiten is om basisschoolkinderen zo vroeg mogelijk kennis te laten nemen met alle vormen van sport en Middelburgse sportverenigingen waardoor zij de leukste sport kunnen kiezen waarmee een basis wordt gelegd voor een leven lang sporten in Middelburg.

Door middel van de SKA wordt getracht basisschooljeugd meer te laten bewegen en een toestroom richting verenigingen tot stand te brengen. Het SKA zorgt in samenwerking met sportverenigingen en andere sportaanbieders voor een structureel naschools aanbod.

Deze vorm is zeer succesvol en moet behouden blijven voor Middelburgse jeugd en de sportverenigingen. Jaarlijks nemen zo'n 1500 Middelburgse kinderen en 17 sportverenigingen deel aan het SKA programma.

Agenda voor de toekomst:

1. Samenwerking op wijkniveau tussen het onderwijs, sportverenigingen, combinatiefunctionarissen, buitenschoolse opvang en commerciële aanbieders faciliteren om zo de kennismaking met sport te stimuleren;
2. Toename van het aantal actieve deelnemers aan de SportKennismakingsActiviteiten;
3. Onderzoeken of automatisering van het sportkennismakingsproces tot de mogelijkheden behoort en of dit een stimulans kan geven aan het aantal actieve deelnemers.

Impuls Brede Scholen Sport en Cultuur (combinatiefuncties)

Voor Middelburg zijn in 2010 de Breedtesport- en in 2011 de BOS-Impuls gestopt. Tijdens de uitvoering van deze programma's zijn in de periode tussen 2004 en 2011 veel sportactiviteiten opgezet in de driehoek Buurt, Onderwijs en Sport.

De Impuls brede scholen, sport en cultuur heeft het voor Middelburg mogelijk gemaakt om gefaseerd een structureel vervolg te geven aan de uitvoering van bovengenoemde programma's.

Sinds 2009 namelijk neemt Middelburg deel aan de succesvolle structurele impuls waarmee in Middelburg in 2012 in totaal 6,8 fte aan combinatiefuncties zijn gerealiseerd. Deze 6,8 fte zijn in 2012 als volgt onderverdeeld onder een drietal werkgevers: 2,0 fte gemeente Middelburg, 4,0 fte Stichting Welzijn Middelburg (SWM) en 0,8 fte Stichting Kunsteducatie Walcheren (SKEW).

De gemeente Middelburg krijgt hiervoor jaarlijks 40% financiering van de rijksoverheid op basis van het aantal inwoners tot 18 jaar binnen de gemeentegrenzen.

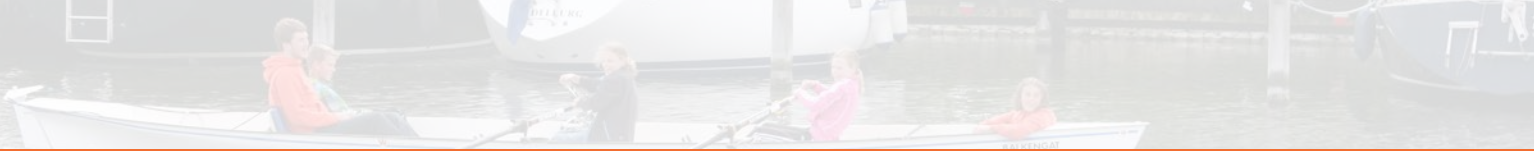
Het bedrag per fte aan combinatiefunctionaris is door het rijk vastgesteld op € 50.000,-

Als gemeente hebben we in goed overleg met de SWM en SKEW overeenstemming bereikt over de financiering en invulling van de 6,8 fte en de omschrijving van de taken voor nu en in de toekomst.

In onderstaand overzicht zijn de totale budgetten opgenomen:

Impuls Brede Scholen Sport en Cultuur	2013 t/m 2016	fte
Totale kosten (100%)	€ 341.791,-	6,8
Bijdrage van het rijk (40%):	€ 135.851,-	2,7
Bijdrage Gemeente (60%):	€ 205.940,-	4,1

De toedeling aan gemeenten verloopt jaarlijks structureel via een decentralisatie-uitkering. De ministers van VWS en OCW dragen beiden bij. Aanvullend op de landelijke doelstellingen die door beide ministers met de impuls brede scholen, sport en cultuur worden nagestreefd hanteert de gemeente Middelburg de volgende doelstellingen die we willen nastreven:

Agenda voor de toekomst:

1. Verhogen van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs door groepsdocenten te ondersteunen bij het geven van gymles en door ondersteuning te bieden bij het werken met de Zapp gymmethode;
2. Ondersteuning bieden bij de brede school ontwikkeling, het wijkgericht werken en de ontwikkeling van naschoolse sport en spel en cultuur activiteiten binnen de basisscholen die participeren in de vier brede scholen;
3. Versterken van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs en de naschoolse activiteiten en de wijk;
4. Terugdringen van gezondheidsproblemen als overgewicht, obesitas en bewegingsarmoede;
5. Verhogen van plezier in en deelname aan sport en cultuur door kinderen;
6. Stimuleren dat meer kinderen lid worden van een sportvereniging;
7. Verhogen van het aantal beweegmomenten per week van kinderen;
8. Kinderen vertrouwd laten raken met kunst en cultuur en actieve kunstbeoefening stimuleren.

Brede impuls combinatiefuncties

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van jong tot oud, investeert het ministerie van VWS in de uitbreiding en een bredere inzet van combinatiefuncties met extra buurtsportcoaches. Het ministerie van VWS stelt aan gemeenten per 1 januari 2012 nog eens een structureel bedrag van 8 miljoen euro extra beschikbaar, dat per 1 januari 2013 oploopt tot 19 miljoen.

Met deze uitbreiding en verbreding van de impuls brede scholen sport en cultuur wil het ministerie bereiken dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt, sportverenigingen versterkt worden en er een verbinding wordt gelegd tussen sport en andere sectoren als onderwijs, welzijn, kinderopvang, zorg en het bedrijfsleven.

Het college heeft middels het ondertekenen van de deelnameverklaring verklaart vanaf 2012 deel te zullen nemen aan de impuls in het kader van de 'Brede impuls combinatiefuncties' en mede gelet op de herkomst en het daadwerkelijk in de periode 2012 tot en met 2016 ter beschikking komen van de middelen aan de gemeente in principe eind 2016 ten minste 140% (9,6 fte) combinatiefuncties inclusief sportbuurtcoaches gerealiseerd wil hebben.

De berekening van het totale maximale aantal fte's voor de gemeente Middelburg voor deelname aan de per 2012 gecombineerde impulsen ziet er als volgt uit:

Totale gecombineerde Brede impuls combinatiefuncties (combinatiefunctionarissen + buurtsportcoaches)	2013 - 2016	fte
Totale kosten	€ 478.800,-	9,6
Bijdrage van het rijk	€ 191.520,-	3,8
Cofinanciering	€ 287.280,-	5,8

In het kader van de nieuwe gecombineerde “Brede impuls combinatiefuncties” zal in de gemeente Middelburg het totaal te realiseren aantal fte's maximaal worden uitgebreid met 2,8 fte buurtsportcoaches naar een totaal van 9,6 fte. De uitbreiding van maximaal 2,8 fte is nog niet vormgegeven. De intentie is om dit in samenwerking met de huidige werkgevers SKEW en SWM in te gaan vullen, maar er zijn met bijvoorbeeld het Vrijburgbad (Optisport) en Kinderopvangorganisaties ook andere opties voorhanden.

Agenda voor de toekomst:

1. Invulling geven aan de uitbreiding van maximaal 2,8 fte combinatiefunctionarissen/ buurtsportcoaches;
2. Hierbij voort te borduren op bestaande vormen van samenwerking waarbij nieuwe verbindingen gelegd kunnen worden tussen sport- en beweegaanbieders, scholen, zorg en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven.

Sportimpuls

De Minister van VWS vindt het belangrijk dat meer mensen kunnen sporten en bewegen.

Om lokale sport- en beweegaanbieders te ondersteunen om nieuw aanbod op te starten voor doelgroepen die nu nog onvoldoende sporten en bewegen, heeft het ministerie middelen beschikbaar gesteld in de vorm van de Sportimpuls (2012 – 2016).

Voor de Sportimpuls 2013 worden, net als in 2012 het geval was, meer aanvragen verwacht dan dat er budget beschikbaar is. Nieuwe aanvragen zullen daarom een stevige beoordelingsprocedure ondergaan. Ter ondersteuning van nieuwe initiatieven in Middelburg zal daarom in samenwerking met SportZeeland een traject worden gestart. Hiermee willen we alle Middelburgse aanbieders ondersteuning bieden bij de aanvragen om zo een betere kwaliteit van aanvraag voor te kunnen leggen en de kans op toezeggen te vergroten.

Dit heeft tot nu toe al geresulteerd in 6 nieuwe Middelburgse initiatieven, waarbij 5 van een Middelburgse sportvereniging (EZRC Oemoemenoe, BV Sinar ' 75, KV Ondo, MLTC en FC Dauwendaele).

Agenda voor de toekomst:

1. Actieve ondersteuning bieden aan Middelburgse initiatieven bij de aanvraag van de sportimpuls;
2. Actieve ondersteuning bieden aan de uitvoering van de initiatieven.

Nationaal Actieplan Sport en Beweging (NASB)

Door mee te doen aan de Nationale Actie Sport en Beweging wil de gemeente Middelburg stimuleren, dat te weinig actieve inwoners van gemeente Middelburg meer gaan sporten en bewegen. Hierbij gaat het met name om de bevordering van sportdeelname voor jeugd en senioren en als bovenliggende doelgroep de inwoners met een lage sociale economische status (SES). Dit alles met als uiteindelijke doel het bevorderen van een actieve en gezonde leefstijl bij de inwoners van Middelburg.

De afgelopen jaren heeft de gemeente op het gebied van volksgezondheid en sport voornamelijk impuls gelden gehad voor de doelgroep jeugd. Echter de bevolking van 55 jaar en ouder is in heel Nederland in de loop der tijd flink gegroeid. Het aandeel ouderen van 65-plus in de bevolking neemt sinds 1955 toe. Naar mate men ouder wordt, neemt de ervaren gezondheidstoestand af. De steeds beperktere lichamelijke activiteit kan zich uiten in psychische stoornissen en sociale problemen als eenzaamheid. Sport en bewegen zijn een middel om deze doelgroep uit hun isolement te halen. Bewegen is echter niet alleen een manier om andere mensen te ontmoeten, het maakt ook fitter en gezonder en voorkomt overgewicht en een aantal chronische aandoeningen.

De NASB interventies die binnen de gemeente Middelburg zijn gestart richten zich daarom naast een uitbreiding van de activiteiten voor de jeugd, voornamelijk op het recreatief bewegen voor de volwassenen en ouderen. Binnen de NASB interventies is ook aandacht voor inwoners met een lage sociale economische status.

In samenwerking met SportZeeland is een lijst met interventies opgezet en vervolgens zijn activiteiten besproken met een aantal lokale partners om te komen tot een lijst met interventies die in Middelburg worden uitgevoerd. Deze activiteiten zijn opgesplitst in twee doelgroepen, zijnde jeugd en ouderen.

1. *Uitbreiden activiteiten jeugd*

Veel scholen willen sporten en bewegen systematischer aanpakken. Vaak is er veel aandacht voor gezondheid en bewegen, maar ontbreekt een overkoepelend beleid of een planmatige aanpak.

Interventies worden ad hoc opgepakt en hebben geen structureel karakter. Naast de twee gymlessen per week lopen allerlei kortdurende projecten. Die interventies zijn dan niet altijd effectief, omdat ze niet goed op elkaar of op het sportaanbod buiten school aansluiten of omdat er geen vervolg op komt. Met sCOOLsport wordt een totaalplan ontwikkeld voor het structureel inbedden van sport en bewegen in het schoolbeleid.

Het doel is dat de basisschool een totaalplan ontwikkelt voor het bewegen en sporten op school. Er zijn vier thema's waar sCOOLsport op inzet, namelijk dat alle leerlingen van vier tot en met twaalf:

- Dagelijks een uur bewegen
- Een gezond gewicht houden of krijgen
- Fysiek-mentaal weerbaar zijn
- Motorisch vaardig zijn

Voor het invoeren van sCOOLsport staat in totaal drie jaar. In die drie jaar wordt toegewerkt naar de kwaliteitseisen die aan een sCOOLsport-school gesteld worden. De scholen trekken zelf de kar, maar worden wel door sCOOLsport ondersteund. Een sCOOLsport-coördinator op de school is ongeveer vier uur per week beschikbaar voor de coördinatie van de interventie. De coördinator is binnen de school het aanspreekpunt en de kartrekker. Daarnaast is er een beweegteam, waarin leerkrachten uit onder- en bovenbouw en partners op uitvoeringsniveau betrokken zijn. (Het beweegteam kan bijvoorbeeld bestaan uit groepsleerkrachten, de vakleerkracht bewegingsonderwijs, een combinatiefunctionaris en een jeugdverpleegkundige.)

De sCOOLsport-interventie begint met de startsituatie in beeld te brengen: hoe staan de leerlingen ervoor en wat gebeurt er op en rond de school? Op basis van deze gegevens wordt in een prioriteitenworkshop per thema benoemd welke knelpunten of aandachtspunten er op school zijn. Aan de hand van de uitkomsten stellen scholen doelen en geven ze hun prioriteiten aan. De informatie uit de prioriteitenworkshop is de basis voor het sCOOLsport- plan van de school, met daarin de concrete doelen die de school zich stelt en de planning.

Vanaf dat moment gaat het beweegteam aan de slag met het uitwerken van de doelstellingen in het sCOOLsport- plan, het uitkiezen en invoeren van interventies (zowel preventief als curatief) en het betrekken van partners.

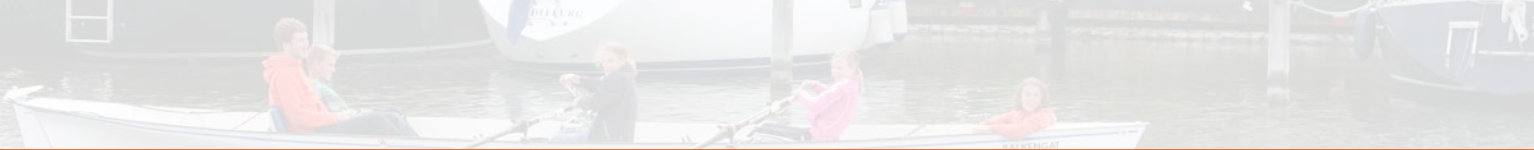
De sCOOLsport-adviseur begeleidt de school bij dit proces en biedt inzicht in welke interventies bewezen effectief zijn. Het is de bedoeling dat er gaandeweg steeds meer sport- en beweegactiviteiten structureel worden opgenomen binnen de school. De coördinator en het beweegteam betrekken zo veel mogelijk het hele schoolteam en ook ouders bij het beweegbeleid.

Na afloop van de drie jaar mag een school zich sCOOLsport- school noemen. Daarvoor moeten ze wel voldoen aan de kwaliteitseisen die daarvoor staan. De lijst met kwaliteitseisen biedt de deelnemende scholen en hun beweegteams een concrete richtlijn om naartoe te werken, terwijl de scholen voldoende keuzevrijheid behouden om zelf invulling te geven aan hun sport- en beweegprogramma.

Middelburg kent op dit moment met de Algemene Basisschool (ABS), De Leeuwenburch, De Cypressenhof en de Vossenburch vier sCOOLsport-scholen. Uitbreiding van de activiteiten voor de jeugd bestaat uit een uitbreiding van het sCOOLsport programma naar nog een brede school.

2. *Uitbreiding recreatief bewegen voor volwassenen*

Oudere volwassenen en ouderen zijn een groep waarvan de verwachting is dat deze steeds groter zal worden. De ouderen van vandaag zijn niet de ouderen van gisteren. De manier van leven en ook de behoefte van deze groep is aan verandering onderhevig. De oudere van vandaag wil graag actief betrokken blijven binnen de maatschappij. Sommigen hebben echter een extra stimulans nodig om zich aan te melden voor een activiteit. Deze groep wordt met een viertal stimuleringsactiviteiten aangezet tot bewegen. Op deze manier wordt er aangezet tot een gezondere leefstijl en wordt er gewerkt aan het uitbreiden of opbouwen van een sociaal netwerk.

De NASB activiteiten voor de groep volwassenen\ouderen zijn:

- Denken en Doen
- Recreatief bewegen voor ouderen
- Stimulering van de oudere doelgroep inactieven
- 45+ Voetbal

Denken en Doen

Het Denken en Doen project richt zich op inactieve en semi-actieve ouderen van 55 jaar en ouder.

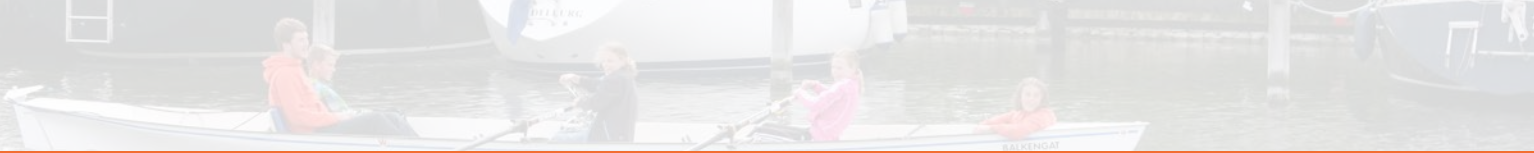
Bij veel ouderen slinkt om allerlei redenen het sociale netwerk. Bekend is dat ouderen die elkaar kennen meer activiteiten ondernemen en actiever leven. Deel uitmaken van een sociaal netwerk heeft aantoonbare positieve gezondheidseffecten. Tijdens het project wordt daarom veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van een sociaal netwerk. Kortom, Het project denken en doen is veel meer dan bridge alleen.

Met het project worden de volgende doelen nagestreefd:

- het bevorderen van een actieve leefstijl bij de doelgroep;
- het creëren van nieuwe sociale netwerken voor de doelgroep;
- kennismaking met het reguliere sportaanbod in de gemeente en uiteindelijk de doelgroep (opnieuw) naar een sportvereniging en/of een sportgroep leiden.

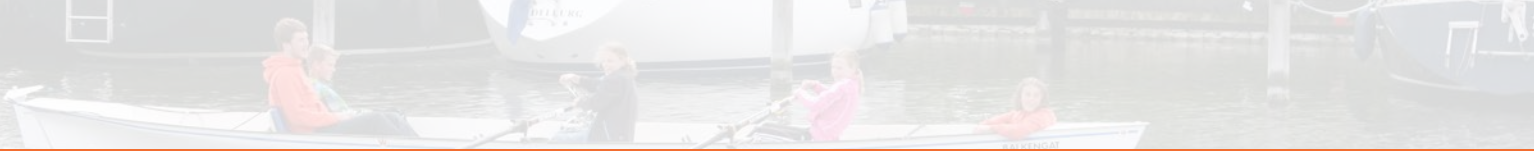
Ouderen met een actieve leefstijl blijven langer gezond en zelfstandig. Dat is de gedachte achter het project Denken en Doen. Naast het leren bridgen is er ook aandacht voor het ontstaan van een sociaal netwerk en het kennis maken met andere takken van sport. Mensen leren elkaar kennen en spreken nog eens met elkaar af. Het project versterkt daarnaast ook de gemeentelijke infrastructuur voor ouderen. De sociale contacten die door het netwerk tot stand komen hebben een positief effect op de gezondheid van de deelnemers, waardoor de druk op lokale zorgvoorzieningen afneemt.

Deelnemers krijgen tijdens het twee jaar durende project een concreet beweegaanbod dat bestaat uit 4 fases. Tijdens de eerste fase wordt een locatie gekozen, worden de lokale accenten van het project ingevuld en worden de leden geworven. Tijdens de tweede stap worden twee groepen samengesteld van 16 tot 24 personen. De docent leert de deelnemers hier bridgen. Tijdens de derde en vierde stap wordt twee keer een biedcursus aangeboden aan de twee groepen. Tijdens de vijfde en laatste stap worden de beide lesgroepen bij elkaar gezet en speelt men een 'echte' clubavond of middag. Tijdens deze laatste stap nodigen andere sportorganisaties en sportverenigingen de deelnemers aan het Denken en Doen-project uit om mee te doen met hun sportactiviteiten. Het is de bedoeling dat na fase 5 de groep functioneert zonder extern gefinancierde begeleiding.

In februari 2012 is gestart met het tweede en laatste project van denken en doen. Ook hier zijn weer ruim 7000 mensen van 55 jaar en ouder aangeschreven om deel te nemen, alleen nu voor het deel van Middelburg dat zich onder het kanaal bevindt. Hier is binnen twee weken alweer het maximale aantal deelnemers van 60 bereikt die op 13 maart 2013 van start zijn gegaan in het Palet in Middelburg Zuid. In de zomer van 2014 zullen deze deelnemers de overstap maken naar de bridgevereniging Hartenvrouw in Middelburg Zuid.

Recreatief Bewegen voor ouderen

Het project recreatief bewegen zorgt er voor dat inwoners van 55 jaar en ouder in Middelburg worden uitgenodigd voor een fittest. Tegelijkertijd kan men kennis maken met de verschillende activiteiten en kan men zich aanmelden voor een beweeggroep.

De methode is bedoeld om niet actieve senioren in de leeftijd van 55- 70 te stimuleren tot een actieve leefstijl. Ook mensen met een beperking en/of chronische aandoening kunnen in het project participeren.

In totaal zullen er in Middelburg 7 projecten worden gedraaid van recreatief bewegen waarbij Middelburg wordt verdeeld in 7 verschillende zones. Op deze manier wordt het mogelijk om dicht in (de buurt van) de eigen wijk te komen naar de fittest en kennis te maken met de activiteiten. In de zone met de laagste Sociaal Economische status zal het eerste project worden gestart. De planning is als volgt:

Project	Wijk	Start	Aantal aanmeldingen
1.	Middelburg Zuid en de Magistraatwijk	oktober 2011	152
2.	Stromenwijk en 't Zand	februari 2012	179
3.	Dauwendaele, Arnestein en Mortiere	oktober 2012	170
4.	Binnenstad	maart 2013	121
5.	Arnemuiden, Nieuw en St Joosland, Kleverskerke en Oranjeplaat	oktober 2013	n.n.b.
6.	Griffioen en Klarenbeek	februari 2014	n.n.b.
7.	Brigdamme, Sint Laurens, Veersepoort, Nieuw Middelburg en Ramsburg	oktober 2014	n.n.b.

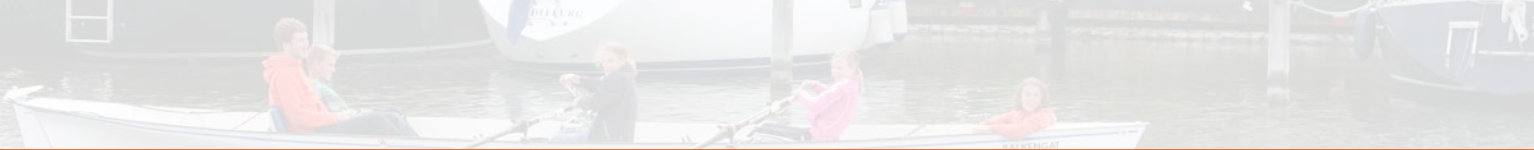
De uitvoering van de projecten bestrijkt per project een periode van ongeveer vijftien maanden. De deelnemers doorlopen in die periode acht fases:

- Voorbereiding recreatief bewegen:
Al voor de start en tijdens het hele project worden maatregelen genomen voor het structureel onderbrengen van de beweeggroepen.
- Benadering van de doelgroep:
De totale doelgroep of een deel hiervan wordt schriftelijk benaderd via een brief en een vragenlijst met een aanmeldingsformulier.
- Fit-test 1:
De deelnemers worden eerst uitgenodigd aan een fit-test mee te doen. Uit deze test blijkt hoe fit de senioren zijn en welke bewegingsadviezen er nodig zijn. Bovendien worden met de fit-test deelnemers gemotiveerd om deel te nemen aan het introductieprogramma.
- Bewegingsintroductieprogramma:
Gedurende twaalf weken krijgen de deelnemers een veelzijdig aanbod van sportieve activiteiten. En iedereen kan deelnemen! De groepen van maximaal twintig personen komen wekelijks een uur bij elkaar. Op een ontspannen manier komen ze in aanraking met sport en bewegen.
- Evaluatie en advies:
Na het introductieprogramma wordt geëvalueerd. En de deelnemers krijgen advies over het voortzetten van de activiteiten.
- Bewegingsvervolgprogramma:
Dertig weken lang doen de deelnemers mee aan een vervolgprogramma. Ook hier staat het plezier in bewegen voorop. Net als in de introductieperiode krijgen de senioren een gevarieerd sportaanbod. De focus ligt in dit programma daarnaast op het verbeteren van de conditie en het aanleren van diverse vaardigheden.

- Fit-test 2:
Een kleine anderhalf jaar na de start van het project krijgen de senioren een tweede fit-test. Deze test laat zien wat de veranderingen in motorische fitheid zijn.
- Continuering van beweeggedrag:
Het doel van het project is gedragsverandering. Maar dat is een langdurig en intensief proces. Daarom moeten senioren die actief zijn geworden hun actieve leefstijl kunnen voortzetten. Al voor de start en tijdens het hele project worden dan ook maatregelen genomen voor het structureel onderbrengen van de beweeggroepen. Denk bijvoorbeeld aan sportverenigingen, Stichting Welzijn Ouderen en omniverenigingen.

Stimulering van de oudere doelgroep inactieven

Er zijn mensen die meer willen bewegen in het dagelijkse leven, maar geen affiniteit hebben met sport. Voor sommige groepen is het dan moeilijk om toch over te gaan tot een actieve leefstijl.

Het stimuleren van lichamelijke activiteiten in het dagelijks leven staat hier centraal.

De doelgroep is breed, maar in Middelburg willen wij ons richten op volwassenen (en ouderen) uit wijken met een lage sociale economische status. De interventie moet mensen leren leefstijlactiviteiten in te bouwen in het dagelijkse leven om zo meer te gaan bewegen. Het gaat daarbij niet om sport, maar om eenvoudige dingen als wandelen, fietsen en traplopen, want ook deze activiteiten hebben grote invloed op fitheid en gezondheid. De interventie kan bestaan uit zowel counsellingsgesprekken als groeps gesprekken en uit groepsactiviteiten/ kennismakingsactiviteiten en fittesten. Deelnemers worden begeleid bij het bepalen en behalen van persoonlijk haalbare doelen. Door het verkennen van eigen grenzen en het zelf formuleren van beweegdoelen wordt meer rekening gehouden met de eigen behoeften waardoor gedragsverandering structureler worden.

Stimulering van 45+ voetbal

Steeds meer voetbalverenigingen starten met 45+ voetbal, een nieuwe voetbalvorm speciaal gericht op 45 plussers waarbij plezier hebben in het spel voorop staat.

We willen de positieve ervaringen van de proeftuin bij ZeelandiaMiddelburg gebruiken om zo het specifieke sportaanbod van 45-pulsvoetbal in de gemeente Middelburg te stimuleren.

Het belangrijkste doel hierbij is om de doelgroep 45- plussers meer aan het bewegen te krijgen.

Daarnaast komen ook andere positieve effecten naar boven die een positieve impuls voor de voetbalverenigingen kunnen zijn, denk hierbij aan toenemende kantine opbrengsten, toename van het aantal actieve leden en toename van het aantal vrijwilligers.

In samenwerking met alle Middelburgse voetbalverenigingen zal een planning worden gemaakt hoe het 45-plus voetbal binnen de gemeente een extra stimulans kan krijgen en hoe het kan worden uitgebreid naar andere Middelburgse voetbalverenigingen. De coördinatie is in handen van de gemeente, de uitvoering zal voor een belangrijk deel door de verenigingen zelf moeten gebeuren.

Om te beginnen zal er bij alle voetbalverenigingen in Middelburg worden geïnventariseerd of er behoefte is aan deze spelvorm, speciaal gericht op 45 plussers. Na het inventariseren van het draagvlak zal er een plan van uitvoering volgen. Hierbij is het van belang om betrokken vrijwilligers te vinden die het voortouw willen nemen binnen de club.

Het aanbod voor 45 plussers kan per vereniging verschillen. De beschikbaarheid van de velden, kleedkamers en trainingsmateriaal spelen hier een belangrijke rol. Ook de voorkeuren van de 45 plussers voor het soort aanbod zal worden meegenomen.

Nadat het 45+ aanbod is bepaald moet de communicatie plaatsvinden richting de doelgroep.

Om de leden te informeren is het raadzaam om een informatiebijeenkomst te organiseren.

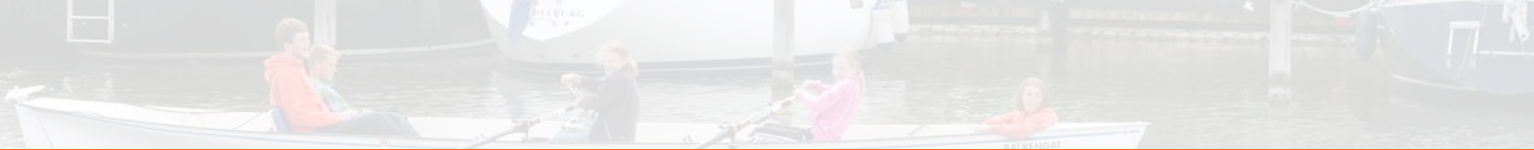
Om de drempel zo laag mogelijk te houden is een vrijblijvende en kosteloze proefperiode een aanrader. Op deze manier kunnen geïnteresseerden kennismaken met het nieuwe aanbod.

Daarnaast zal er samenwerking worden gezocht met een lokale fysiotherapeut die eventueel extra begeleiding aanbiedt door bijvoorbeeld het afnemen van een fittest of extra aandacht bij blessures.

Na een aantal weken of maanden, dit verschilt per vereniging, wordt de introductieperiode afgesloten met een promotietoernooi.

Hierna zal het zaak zijn dat het structurele karakter van het 45 plus voetbal binnen de vereniging zelf wordt opgepakt en de rol van de gemeente slechts faciliterend en ondersteunend is.

Agenda voor de toekomst:

1. Uitbreiden van het structureel sport en beweeg aanbod voor de jeugd binnen het onderwijs;
2. Met sCOOLsport een totaalplan ontwikkelen en ondersteuning bieden om sport en bewegen structureel in te bedden in het schoolbeleid;
3. Uitbreiding van het recreatieve sport en beweegaanbod voor ouderen realiseren;
4. Uitvoering geven aan en coördineren van een tweetal projecten “denken en doen”;
5. Uitvoering geven aan en coördineren van een zevental projecten “recreatief bewegen voor ouderen”;
6. Stimuleren van de oudere doelgroep inactieven;
7. Stimuleren van 45+ voetbal.

Topsport - Breedtesport

De breedtesport vormt de basis voor de topsport. Hoe breder de basis, hoe groter de kans dat daaruit, door talentherkenning en talentontwikkeling, topsporters voortkomen. Omgekeerd kan topsport een vliegwieltje vormen voor de breedtesport. Middelburgse topsporters functioneren hier als ambassadeur voor hun sport én voor de stad.

Ondanks dit, willen we ons als gemeente Middelburg structureel met name richten op de breedtesport, het toegankelijk maken van sporten en bewegen voor alle Middelburgers.

Het hebben van succes en het winnen van wedstrijden is een individuele of teamprestatie.

De persoonlijke kracht of het talent is bepalend. Maar succesvolle topsportbeoefening is niet mogelijk zonder goede randvoorwaarden.

Begeleiding op sporttechnisch, medisch en maatschappelijk terrein is onontbeerlijk. De sporttalenten zelf worden in de eerste plaats ondersteund door hun gezin, sportvereniging, de sportbonden en het NOC*NSF, dat daartoe gefinancierd wordt door het Rijk. Middelburgse topsporters en talenten kunnen ook een beroep doen op het door NOC*NSF opgerichte Olympisch Netwerk Zeeland. In bijzondere gevallen kan het jeugdsportfonds aan jeugdtalenten, waarvan de ouder(s) financieel niet draagkrachtig zijn, ondersteuning bieden.

Sportevenementen

Onze rol bij sportevenementen is faciliterend. Het initiatief voor de organisatie ligt bij een vereniging, stichting, sportbond of particuliere ondernemer. De gemeente kan besluiten een eenmalige financiële bijdrage te leveren aan een evenement. Echter, met de vaststelling van de ombuigingen 2014 - 2017 op 16 april 2013, is besloten om op dit onderdeel te bezuinigen.

Als gevolg hiervan zal er kritisch gekeken worden naar de toegevoegde waarde van het evenement/ de activiteit voor de gemeente Middelburg.

Agenda voor de toekomst:

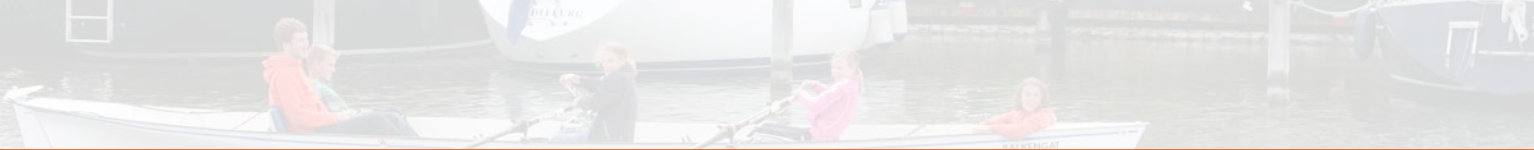
Medewerking, (financiële) ondersteuning en facilitering aan sportevenementen verlenen in afweging tot de toegevoegde waarde van het evenement voor de gemeente Middelburg en haar inwoners.

Ruimte voor sport en bewegen in buurt en kern

Ruimte om te bewegen, elkaar te ontmoeten en te sporten draagt bij aan de leefbaarheid in de wijken. Voor de jeugd zijn speelplaatsen, schoolpleinen en trapveldjes van groot belang voor hun ontwikkeling.

Dit geldt ook voor de ongeorganiseerde sporter, die op eigen gelegenheid in beweging komt en daarbij behoefte heeft aan goede wandel, fiets en skeelerpaden. De behoefte aan deze vorm van sporten en bewegen neemt toe. Deze doelgroep dienen we te ondersteunen middels het aanleggen en onderhouden van goede fiets en wandelroutes, trapveldjes en het openstellen van pleinen en velden. Kortom, een sportieve inrichting van de stad nodigt uit tot bewegen.

Schoolpleinen nemen in de wijk een belangrijke plaats in het dagelijks bewegen van kinderen. Openstelling van schoolpleinen voor buitenschoolse activiteiten na schooltijd vormt een goede aanvulling op de schaarse ruimte die voor sport en bewegen beschikbaar is als gevolg van de toenemende verstedelijking.

Bike Friendly City

Dit project komt voort uit de ambitie om Middelburg vriendelijker te maken voor de vele fietsers die de stad en omgeving doorkruisen. Vanwege de internationale samenwerking onder Europese vlag, is de benaming 'fietsen in Middelburg' omgedoopt in 'Bike Friendly Cities'.

Middelburg werkt aan het verbeteren van de fietsvriendelijkheid van de stad, samen met acht partners uit Nederland, België, Frankrijk en Groot-Brittannië. Dit gebeurt onder de noemer Bike Friendly Cities, de naam van het Europese project dat deels wordt bekostigd met subsidie uit het Interreg IV A 2 Zeeën programma.

Elke partner heeft zijn eigen deelprojecten en doet zijn voordeel met de kennis en ervaring die de andere deelnemers inbrengen. Er worden verbanden gelegd tussen fietsen en terreinen als vervoer, duurzaamheid en gezondheid.

Enkele voorbeelden van lokale fietsprojecten in Middelburg zijn:

1. Fietsroutes door het centrum;
2. Fietsparkeerplan Middelburg;
3. Parkeeronthaalkamer, plek om van de auto op de fiets te stappen met diverse voorzieningen zoals mogelijkheid van kleine fietsreparaties, toilet en informatie over fietsroutes. Beoogde locatie: transferium-oost;
4. Ontbrekende aansluitingen bestaande fietsvoorzieningen;
5. De inmiddels beëindigde proef met leenfietsen.

Multifunctioneel speelveld bij iedere brede school

In 2010 heeft de gemeenteraad ingestemd met de aanleg van een openbare Cruyff court in het Meiveldpark. De aanleg werd volledig gefinancierd door de Cruyff foundation. Zij stelden dit als prijs beschikbaar aan de stichting Arduin ter bevordering van sportbeoefening door gehandicapten en integratie van gehandicapte en valide mensen. Het dagelijks onderhoud voert de stichting Arduin uit. Het groot onderhoud en vervanging na 10 jaar komt voor rekening van de gemeente Middelburg.

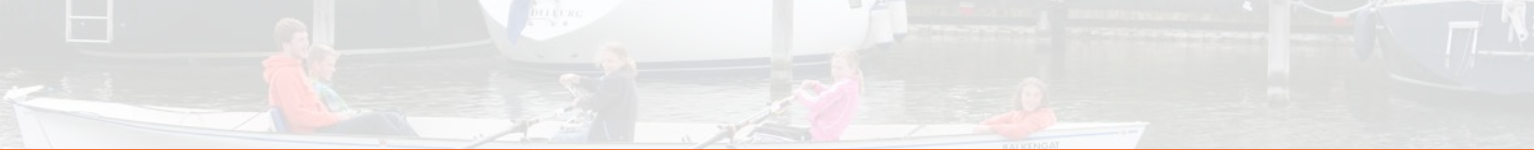
In samenwerking met het ministerie van Welzijn Volksgezondheid en Milieu, landelijk opererende gehandicapten organisaties en de stichting Arduin is er zo een fantastisch multifunctioneel speelveld gerealiseerd waar dagelijks verschillende ongeorganiseerde en georganiseerde sportactiviteiten plaatsvinden.

In 2010 vond de officiële openstelling van de Cruyff court plaats in de aanwezigheid van Johan Cruyff.

Bij het ontwerp en de invulling van een nieuwe wijk of stadsgebied of bij herinrichtingsplannen dient aandacht besteed te worden aan de sportieve inrichting en de beschikbaarheid van groenvoorzieningen.

Het streven is om bij elke brede school een multifunctioneel speelveld aan te leggen. Een voorbeeld van een multifunctioneel speelveld is een Cruyff court, zoals in het Meiveld in Middelburg Zuid.

Agenda voor de toekomst:

1. Het werkveld sport en bewegen structureel onderdeel laten uitmaken van de ontwikkelingsplannen voor woningbouw, inrichting openbaar groen en speelruimte rondom brede scholen en woonservice zones;
2. Aanleg multifunctionele speelvelden, gekoppeld aan brede scholen;
3. Openstellen van schoolpleinen na schooltijd voor multifunctioneel gebruik.

Sportaccommodaties

Goede sportaccommodaties dragen bij aan het aantrekkelijk maken én houden van sporten. De accommodaties dienen geschikt en toegankelijk te zijn voor gebruik door een zeer brede doelgroep. Van beginner tot gevorderde sporter, van de individuele sporter tot teamsporter, van de recreatieve verenigingsporter tot de prestatieve wedstrijdporter, van een sporter met en zonder een beperking, tot de 65-plusser.

Daarnaast spelen zaken als moderne uitstraling, veilige omgeving, eigentijds karakter en duurzaamheid een belangrijke rol. Een prachtig voorbeeld hiervan is het nieuwe complex De Sprong.

Sportaccommodaties, zijn al lang niet meer alléén het domein van de (vereniging)sporter. Sportaccommodaties vormen een belangrijk onderdeel van de driehoek Buurt – Onderwijs - Sport.

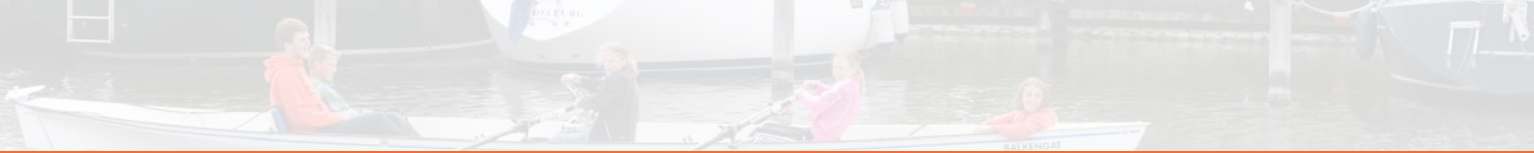
Steeds vaker worden andere activiteiten geclusterd in multifunctionele gebouwen, sportparken en sportcomplexen. Een voorbeeld is het schoolgebouw inclusief buurtcentrum dat gekoppeld is aan een gymzaal zoals de brede school in Middelburg Zuid. Een ander voorbeeld is een kunstgrasveld voor de voetbalclub, dat tevens gebruikt wordt voor buurt- en/ of schoolactiviteiten.

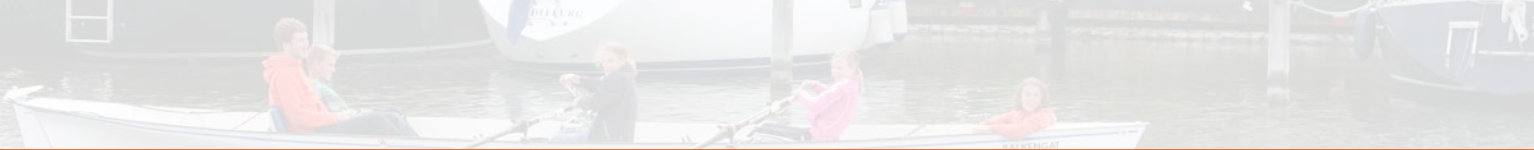
Uit de Financiële Meerjarenbeleidsplanning blijkt dat de gemeente Middelburg grote waarde hecht aan de realisatie en instandhouding van sport- en recreatievoorzieningen. De uitgangspunten zijn:

1. Bevorderen van de bouw en aanleg van voldoende op de vraag afgestemde en (sociaal) veilige sport- en speelvoorzieningen;
2. Bevorderen van een zo goed mogelijke spreiding van sport- en speelvoorzieningen over de stad en de kernen. Wijkgebondenheid, toegankelijkheid en bereikbaarheid zijn daarbij sleutelwoorden.

Agenda voor de toekomst:

1. Het stimuleren van een zo efficiënt mogelijke bezettingsgraad van de (buiten)sportaccommodaties, gymzalen en sporthallen;
2. Er voor zorgdragen dat de accommodaties voldoen aan gestelde inrichtingseisen voor sport en bewegen en toegankelijk zijn voor mensen met een functiebeperking;
3. Het stimuleren van zelfwerkzaamheid van de verenigingen bij beheer- en onderhoudstaken.

Sportsubsidies

Vanaf 1 januari 2007 is de Algemene Subsidieverordening van kracht gegaan. De gemeente kan in het kader van de uitvoering van haar beleid subsidies verstrekken aan stichtingen of verenigingen. Het subsidiebeleid vormt een verbindende schakel tussen het gemeentelijke beleid en diverse maatschappelijke instellingen. De gemeente formuleert doelen en maatschappelijke effecten en diverse maatschappelijke instellingen ontwikkelen activiteiten voor de inwoners van de gemeente.

Sportverenigingen kunnen in dit kader subsidie aanvragen. Voor sport en bewegen zijn er de volgende subsidiemogelijkheden:

- Subsidie sportevenementen: deze subsidie is gericht op de organisatie van lokale sportevenementen. Echter met het besluit om op dit onderdeel te bezuinigen, zijn de beschikbare financiële middelen voor dergelijke initiatieven beperkt en zal er een goede afweging gemaakt worden over de daadwerkelijke mate waarin de gemeente financieel ondersteunt.
- Subsidie voor sport stimulerende activiteiten: deze subsidie is gericht op activiteiten met een incidenteel en innovatief karakter.
- Investeringssubsidie: deze subsidie is gericht op het op peil houden van het voorzieningen niveau. Dit is een subsidie voor verenigingen met een eigen accommodatie. De hoogte hiervan is maatwerk.
- Financiële vangnetregeling: tot slot is er een vangnetregeling voor sportverenigingen met ernstige financiële problemen. De vereniging dient daarvoor volledig inzicht te geven in haar financiële situatie en aan te tonen dat zij niet in staat is om zelfstandig de financiële problemen op te lossen. De vereniging dient aan te geven op welke wijze haar beleid wordt bijgesteld, om in het vervolg een gezond financieel beleid te kunnen voeren. De gemeente heeft de mogelijkheid om bij het beoordelen van de verstrekte informatie advies in te winnen bij een externe partij zoals in veel gevallen is gebeurd middels de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Op basis van vorenstaande adviseert het college de raad over het al dan niet verstrekken van een financiële bijdrage, de hoogte daarvan en de voorwaarden waarop die wordt verstrekt.

Het verstrekken van bovengenoemde bijdragen van de gemeente is echter geen vanzelfsprekendheid.

4. Samenvatting actiepunten.

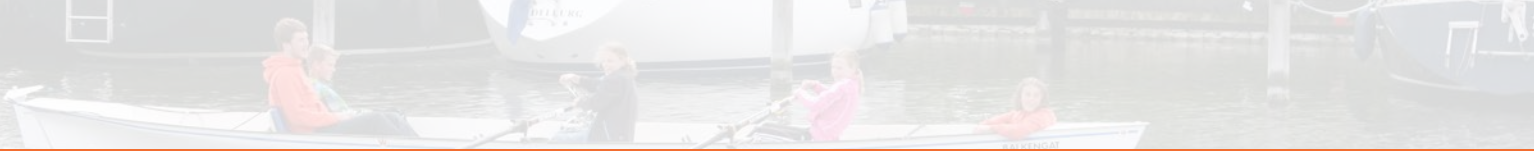
In de vorige hoofdstukken geformuleerde acties voor beleid vormen de basis voor de hoofddoelstelling van het Middelburgs sportbeleid 2013 - 2016. Onderstaand volgt een samenvatting van de acties:

Stimuleren van Sport en Bewegen

1. Deelnemen aan het Jeugdsportfonds;
2. Onderhouden en verder door ontwikkelen van de beweegwijzer;
3. Ontwikkelen breed sport- en beweegaanbod;
4. Uitbreiden beweegaanbod volwassenen;
5. Uitbreiden beweegaanbod senioren;
6. Uitbreiden beweegaanbod gehandicapten/chronisch zieken;
7. Uitvoering geven aan de projecten onder het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen;
8. Uitvoering geven aan de regeling Brede impuls combinatiefuncties en haar doelstellingen middels het aanstellen van 6,8 fte combinatie functionarissen en 2,8 fte buurtsportcoaches;
9. Uitbreiding van het recreatieve sport en beweegaanbod voor ouderen realiseren;
10. Uitvoering geven aan en coördineren van een tweetal projecten “denken en doen”;
11. Uitvoering geven aan en coördineren van een zevental projecten “recreatief bewegen voor ouderen”;
12. Stimuleren van 45+ voetbal;

Verenigingsondersteuning

1. Ondersteuningsaanbod op diverse thema's ontwikkelen en stimuleren;
2. Stimuleren van zelfredzaamheid van Middelburgse sportverenigingen;
3. Stimuleren van de maatschappelijke functie van de Middelburgse sportverenigingen;
4. Ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de sportimpuls;
5. Mogelijkheden onderzoeken om een digitaal sportloket te ontwikkelen;
6. Organiseren en coördineren van lokale sportplatforms per sportcomplex;
7. Vaststellen ambities, wensen en mogelijkheden van de Middelburgse sportverenigingen;

Sport en Onderwijs

1. Middels de inzet van combinatiefunctionarissen en de ZAPP methode stimuleren en faciliteren van een beter bewegingsonderwijs;
2. Middels de inzet van combinatiefunctionarissen stimuleren van structurele overlegvormen met samenwerkende partners in de BOS driehoek;
3. Middels de inzet van combinatiefunctionarissen een toename realiseren van het aantal beweegmomenten op en rond school, voor-, tijdens-, en na- schooltijd;
4. Middels de inzet van combinatiefunctionarissen stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl op de brede scholen;
5. Uitvoering geven aan het project adopteer een talent;
6. Uitvoering geven aan het project special heroes;
7. Vergroten van de sportparticipatie van leerlingen van 6 tot 19 jaar uit het speciaal onderwijs;
8. Organiseren van een financiële vangnetregeling zwemonderwijs;
9. Organiseren van een jaarlijkse zwemmaand;
10. Het organiseren van een jaarlijks controle-registratiesysteem waarmee de zwemvaardigheid van de Middelburgse basisschooljeugd wordt gemeten;
11. Organiseren van schoolzwemmen voor het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs;
12. Organiseren van een jaarlijkse informatiebijeenkomst voor het basisonderwijs in het kader van zwemvaardig zijn, de financiële vangnetregeling en de jaarlijkse zwemmaand;
13. Uitvoering geven aan de sportkennismakingsactiviteiten voor basisschooljeugd;
14. Uitbreiden van het structureel sport en beweeg aanbod voor de jeugd binnen het onderwijs;
15. Met sCOOLsport een totaalplan ontwikkelen en ondersteuning bieden om sport en bewegen structureel in te bedden in het schoolbeleid;

Topsport - Breedtesport

1. Faciliteren, ondersteunen en organiseren van breedtesportevenementen in Middelburg;

Ruimte voor sport en bewegen in de buurt en kern

1. Structureel onderdeel uitmaken van ontwikkelingsplannen voor woningbouw, openbaar groen en speelruimte rondom brede scholen en woonservicezones;
2. Het aanleggen van multifunctionele sport- en speelvelden;
3. Openstellen van schoolpleinen na schooltijd voor multifunctioneel gebruik;

Sportaccommodaties

1. Streven naar een zo efficiënt mogelijke bezettingsgraad van onze accommodaties;
2. Accommodaties voldoen aan de gestelde inrichtingseisen voor sport en bewegen;
3. Zorgdragen dat accommodaties toegankelijk zijn voor mensen met een functiebeperking;
4. Stimuleren van zelfwerkzaamheid bij beheer-/onderhoudstaken;

5. Kerngegevens gemeente Middelburg.

Oppervlakte gemeente	53,05 km ²
Wateroppervlakte	4,49 km ²
Aantal inwoners	47.557
Aantal jonger dan 20 jaar	11.015
Aantal 20 tot 40	10.665
Aantal 40 tot 65	16.596
Aantal 65 jaar of ouder	9.281
Aantal huishoudens	18.486
Aantal eenouder gezinnen	2.356
Aantal scholen speciaal onderwijs	3
Bijzondere basisscholen	13
Openbare basisscholen	6
Aantal scholen voortgezet onderwijs	4
Aantal scholen beroepsonderwijs	1
Universiteit(en)	1
Aantal sportverenigingen	80
Aantal beweeggroepen voor senioren excl. MBvO	6
Aantal fitnesscentra	6
Aantal buitensportaccommodaties	7
Aantal gymnastieklokalen	25
Aantal sporthallen	4
Aantal zwembaden	2
Aantal buurtspeelplekken	87
Aantal skatevoorzieningen	9
Aantal trimbanen	1
Aantal jeu de boules banen	6
Aantal spelplateau's	17
Aantal trapvelden	24

6. Financieel overzicht Middelburg in Beweging 2013 - 2016

Onderwerp	2013	2014	2015	2016
Sport & Beweging	123.000	120.000	120.000	120.000
Combinatiefunctionarissen 2,0 fte gemeente	95.000	95.000	95.000	95.000
verenigingsondersteuning	5.000	5.000	5.000	5.000
kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs	8.000	5.000	5.000	5.000
middelburg in beweging	10.000	10.000	10.000	10.000
sporten voor ouderen	3.000	3.000	3.000	3.000
sporten specifieke doelgroepen	2.000	2.000	2.000	2.000
Sportsubsidies sportverenigingen & evenementen	8.300	0	0	0
Sportinstuif	3.500	1.500	1.500	1.500
Sport en spelprojecten	1.600	1.600	1.600	1.600
Sportstimulering	16.800	16.800	16.800	16.800
sportkennismaking	1.000	1.000	1.000	1.000
sportevenementen	7.800	7.800	7.800	7.800
sportverenigingen	3.000	3.000	3.000	3.000
challenger zeeland	5.000	5.000	5.000	5.000
Sportdagen Archipel	5.100	5.100	5.100	5.100
Vergoedingen klein onderhoud	110.000	110.000	110.000	110.000
Vergoedingen onderhoud kleeedaccommodaties	68.000	68.000	68.000	68.000
Vergoeding zwemverenigingen	42.000	42.000	42.000	42.000
Zwem+Bewegingsonderwijs	900.000	900.000	900.000	900.000
Bewegingsonderwijs (gebouwen)	416.000	416.000	416.000	416.000
Sportcomplexen algemeen	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Sporthallen	475.000	475.000	475.000	475.000
Sportvelden en terreinen	275.000	275.000	275.000	275.000
Zwembaden	900.000	900.000	900.000	900.000
Jeugdsportfonds	40.000	40.000	40.000	40.000

**bovengenoemd overzicht geeft een indicatie van alle begrootte sport gerelateerde budgetten waarbij gemeld dient te worden dat deze onder voorbehoud zijn van eventuele fluctuaties en ombuigingen/ bezuinigingen.*

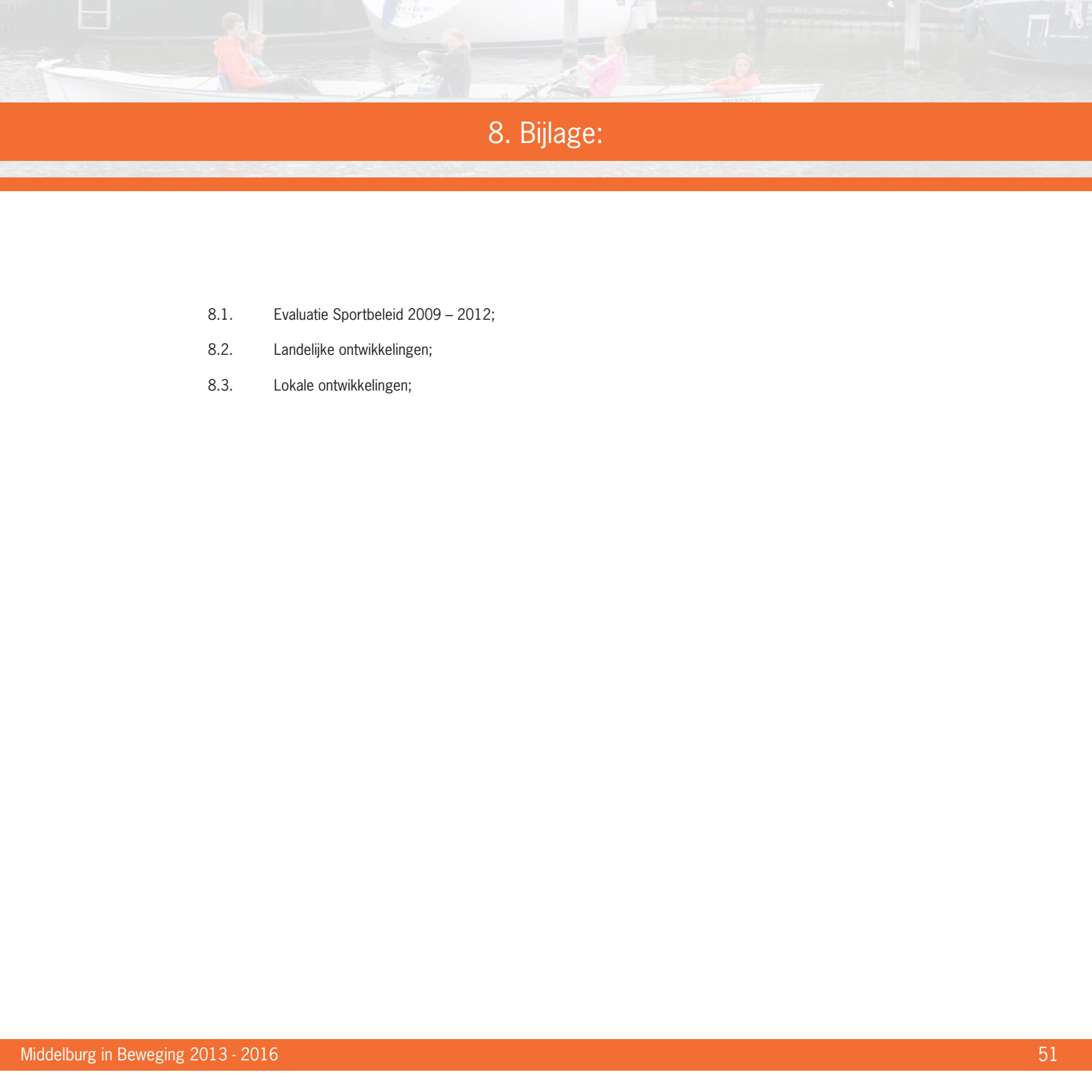

7. Financieel overzicht Impulsregeling Middelburg 2013 - 2016

Brede impuls combinatiefuncties	2013	2014	2015	2016
Totale kosten	€ 478.800,-	€ 478.800,-	€ 478.800,-	€ 478.800,-
Bijdrage van het rijk	€ 191.520,-	€ 191.520,-	€ 191.520,-	€ 191.520,-
Cofinanciering	€ 287.280,-	€ 287.280,-	€ 287.280,-	€ 287.280,-

NASB	2013	2014
Denken en Doen	€ 6.500	€ 0
Recreatief bewegen	€ 14.000	€ 6.000
SchoolSport	€ 5.500	€ 2.000
Interventie Actieven	€ 15.000	€ 10.000
Voetbal 45+	€ 10.000	€ 8.000

8. Bijlage:

- 8.1. Evaluatie Sportbeleid 2009 – 2012;
- 8.2. Landelijke ontwikkelingen;
- 8.3. Lokale ontwikkelingen;

Bijlage 8.1 Evaluatie sportbeleid 2009 - 2012

Inleiding

Met de sportnota “Middelburg in Beweging 2009 – 2012” heeft de gemeente Middelburg na de sportnota “Over de volle breedte” uit 2002, er opnieuw voor gekozen om niet meer alleen te investeren in de fysieke sportinfrastructuur, maar juist ook in de sociale sportinfrastructuur: sportontwikkeling en sportstimulering.

Hiermee lag de focus van het sportbeleid met name op het stimuleren van sportdeelname, verenigingsondersteuning en sportdeelname van specifieke doelgroepen als ouderen, jongeren, mensen met een lage SES en mensen met een functiebeperking. Er is een zwaarder accent gelegd op de maatschappelijke betekenis van sport en het belang van een integrale visie op sportbeleid waarbij dwarsverbanden met andere beleidsterreinen moesten worden gelegd.

De missie van het sportbeleid, zoals deze was opgenomen in sportnota “Middelburg in Beweging 2009 – 2012” was dat sport, spel en bewegen moest bijdragen aan gezonde leefbare wijken, het bevorderen van het welbevinden van alle burgers en het stimuleren van de sociale bindingen. Met het door de gemeente ondertekenen van de intentieverklaringen van het rijk om deel te nemen aan de impulsregelingen “Brede scholen sport en cultuur” in november 2008 en het “Nationaal Actieplan Sport en Bewegen” in september 2009, heeft de gemeente twee belangrijke stappen genomen om invulling te geven aan deze missie en het gemeentelijk sport- en gezondheidsbeleid.

De impuls brede scholen sport en cultuur heeft het mogelijk gemaakt om 6,8 fte aan combinatiefunctionarissen te realiseren voor Middelburg en zo de samenwerking tussen sport, onderwijs en cultuur meer vorm en inhoud te geven. Samen met de Stichting Welzijn Middelburg (SWM) en Stichting Kunsteducatie Walcheren (SKEW) zette de gemeente Middelburg in op het uitbreiden van het sport- en cultuuraanbod in het primair en voortgezet onderwijs, het versterken van de Middelburgse sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk, en het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen.

Met het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen is met name ingezet op de te-weinig-actieven.

Centraal hierbij stonden het terugdringen van de bewegingsarmoede, het verminderen van overgewicht onder de Middelburgse bevolking, het terugdringen van andere gezondheidsproblemen als diabetes, hart- en vaatziekten en depressie en tot slot het realiseren van een meer beweegvriendelijke omgeving.

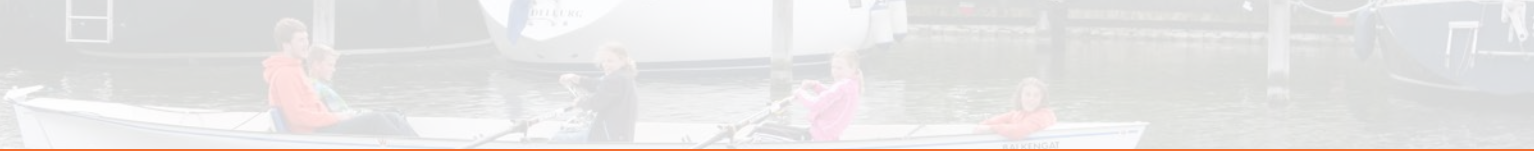
Samenvattend heeft Middelburg de laatste jaren veel geïnvesteerd in de versterking van de samenwerking tussen verschillende beleidssectoren en de relatie tussen sportbeleid, wijkgericht werken en de brede school ontwikkeling. Met het besluit om twee fte combinatiefunctionarissen bij de gemeente aan te stellen, vier fte bij de SWM en 0,8 fte bij SKEW, heeft het sportbeleid van de gemeente Middelburg de afgelopen jaren een enorme positieve impuls gekregen. Met dit cluster aan combinatiefunctionarissen is in Middelburg met name geïnvesteerd op de volgende thema's; het sportbuurtwerk, bewegingsonderwijs, sportstimulering doelgroepen en versterking van de sportinfrastructuur.

Sportbuurtwerk

Sinds de start in 2004 in de wijken Middelburg Zuid en Dauwendaele is de frequentie van de activiteiten almede het aantal deelnemers toegenomen. In de Magistraatwijk, Dauwendaele, Nieuw-Middelburg, Stroomenwijk en als laatste de wijk Klarenbeek is in samenwerking met diverse partners, waaronder de basisscholen, kinderopvangorganisaties en sportaanbieders een structureel aanbod voor basisschooljeugd ontwikkeld. Hiermee heeft het sportbuurtwerk een essentiële bijdrage geleverd aan de brede school ontwikkeling in Middelburg. In nauwe samenwerking met de partners is een breed pakket aan sportieve vakantieactiviteiten, clinics en kennismakingactiviteiten georganiseerd. De deelname aan deze activiteiten is de laatste jaren ook toegenomen.

Bepalend hierin is de rol van de combinatiefunctionarissen, voorheen sportbuurtwerker(s) geweest. Zij waren en zijn het gezicht in de buurt, de brede school en de wijk. Zij organiseren voor en samen met de jeugd sportieve en culturele activiteiten.

Sportbuurtwerk draagt tevens bij aan een actieve leefstijl en werkt impliciet aan sociale cohesie in de wijken en aan de ontwikkeling van individuele competenties.

Overzicht deelname sportbuurtwerk per week en incidentele activiteiten:

Activiteit	2009	2010	2011	2012
Structureel per week (30 weken per jaar)	198	186	167	122
Incidenteel (schoolvakanties)	1675	2105	1685	1850
Totaal per jaar	7615	7685	6695	5510

**met de invoering van de combinatiefuncties heeft er een wijziging plaatsgevonden in de taakomschrijvingen van het betreffende personeel, met als gevolg dat het aantal sportmomenten is afgenomen. Hier zijn vervolgens weer andere, culturele activiteiten en spelvormen voor in de plaats gekomen welke geen onderdeel uitmaken van bovenstaand overzicht.*

Combinatiefunctionarissen

Sinds 2009 neemt Middelburg deel aan de succesvolle structurele impuls brede scholen, sport en cultuur waarmee in Middelburg in 2012 in totaal 6,8 fte aan combinatiefuncties zijn gerealiseerd. Deze 6,8 fte zijn aangesteld bij drie werkgevers: 2,0 fte bij de gemeente Middelburg, 4,0 fte bij Stichting Welzijn Middelburg (SWM) en 0,8 fte bij Stichting Kunsteducatie Walcheren (SKEW).

Als gemeente hebben we in goed overleg met de SWM en SKEW overeenstemming bereikt over de financiering en invulling van de taken.

Deze taken zijn opgenomen in het uitvoeringsplan “Combinatiefunctionarissen Middelburg” van 11 mei 2011, dat op 24 mei 2011 door het college van B&W is vastgesteld. Samengevat dienen deze taken allen als middel om de volgende doelstellingen na te streven:

- verhogen van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs door groepsdocenten te ondersteunen bij het geven van gymles en door ondersteuning te bieden bij het werken met de Zapp gymmethode;
- ondersteuning bieden bij de brede school ontwikkeling, het wijkgericht werken en de ontwikkeling van naschoolse sport, spel en cultuur activiteiten binnen de basisscholen die participeren in de vier brede scholen;
- versterken van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs en de naschoolse activiteiten en de wijk;
- terugdringen van gezondheidsproblemen als overgewicht, obesitas en bewegingsarmoede;
- verhogen van plezier in en deelname aan sport en cultuur door kinderen;
- stimuleren dat meer kinderen lid worden van een sportvereniging;
- verhogen van het aantal beweegmomenten per week van kinderen;
- kinderen vertrouwd laten raken met kunst en cultuur en actieve kunstbeoefening stimuleren;

Bewegingsonderwijs

Doel van dit thema was het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en het stimuleren van sportkennismaking door samenwerking te bevorderen en te stimuleren tussen scholen, kinderopvang en sportverenigingen.

Meer dan de helft van de Middelburgse basisscholen heeft jaarlijks ondersteuning gekregen bij de invoering van de zogenaamde ZAPP Methode. Deze methode biedt uitgeschreven gymlessen voor de groepen 3 t/m 8. De invoering werd verzorgd door Archipel middels het scholen en begeleiden van groepsleerkrachten. De combinatiefunctionarissen van SWM verzorgden de ondersteuning van de groepsleerkrachten bij het geven van gymles en het werken met de ZAPP GYM methode door het geven van voorbeeldlessen bewegingsonderwijs uit de ZAPP GYM methode. Dit alles onder eindverantwoording van de groepsleerkracht. Het coördineren, dupliceren en uitzetten van de methode gebeurde door de combinatiefunctionarissen van de gemeente Middelburg.

Winst is vooral geboekt in de kwaliteit van de beweeglessen en de doorlopende leerlijn die zorgde voor effectievere gym tijd. Leerkrachten gaven aan dat zij, door deze methode en de begeleiding ook meer plezier hebben gekregen in het geven van de gymlessen. Daarbij is met de aanstelling van vier fte combinatiefunctionarissen bij SWM een duidelijke structuur gecreëerd voor de scholen met een bekend (sport)gezicht voor de kinderen, de scholen en de wijk.

Deze combinatiefunctionarissen zijn naast het ondersteunen van de groepsleerkrachten bij het geven van gymles ook actief geweest in het organiseren van tussen en naschoolse schoolsportactiviteiten, kennismakingsactiviteiten, clinics en schoolsportdagen.

Tenslotte merkten we op dat er door de aanwezigheid van de combinatiefunctionaris een duidelijk aanspreekpunt aanwezig is voor leerkrachten, scholen, kinderen en sportaanbieders op scholen, hetgeen ten goede is gekomen aan het organiserend vermogen op de scholen en in de wijk. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een toename van het aantal activiteiten op en rond de school en van het aantal verenigingen dat tijdens de gymlessen en na schooltijd activiteiten en clinics organiseerde.

Sportstimulering

Sport is in beginsel een leuke, gezonde en waardevolle vrijetijdsbesteding. Competitie, vriendschap, sociale erkenning, gezond bewegen, een leuke vrijwilligersbaan: de sport(-vereniging) biedt het allemaal. Daarmee heeft sport een grote sociale, vormende en economische waarde en draagt het bij aan een gezonde leefstijl.

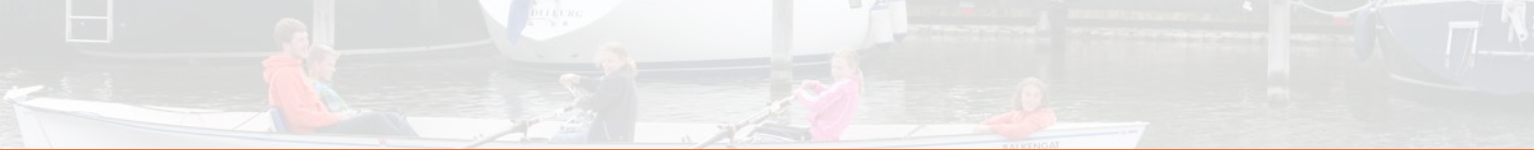
Toch waren er nog te veel mensen die om uiteenlopende redenen niet of onvoldoende sporten en/of bewegen. We hebben er toen voor gekozen om in te zetten op 3 doelgroepen; A. Mensen met een functiebeperking, B Senioren, en C. Jeugd.

A. Sport voor mensen met een functiebeperking

Het bevorderen van integratie van mensen met een functiebeperking en/of chronisch ziekte bij bestaande sportaanbieders en het verbeteren van de toegankelijkheid van sport- en beweegvoorzieningen heeft ertoe geleid dat in Middelburg het aanbod van aangepaste sportmogelijkheden is vergroot. Middelburg heeft zo de afgelopen jaren in toenemende mate activiteiten aangeboden en/of ondersteund voor mensen met een lichamelijke beperking en voor jongeren en/of ouderen met een verstandelijke beperking.

Enkele voorbeelden hiervan zijn het rolstoeltennis tijdens de Challenger Zeeland, de rolstoelbasketbalvereniging Middelburg (RBVM), Tafeltennis bij TTC Middelburg, G- voetbal bij FC Dauwendaele, sportgroepen voor ex- hartpatiënten en verschillende sportmogelijkheden binnen de medische fitness.

B. Senioresport

In 2009 hebben de gemeente Middelburg en voetbalvereniging ZeelandiaMiddelburg een convenant ondertekend waarin afspraken zijn opgenomen om beweeggroepen over te hevelen en onder te brengen bij de voetbalvereniging. Voorheen waren deze groepen beter bekend als GALM groepen en waren er ongeveer 100 deelnemers actief.

Met het ondertekenen van de intentieverklaring om deel te nemen aan het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen in september 2009 wilde de gemeente Middelburg stimuleren, dat te weinig actieve inwoners van de gemeente Middelburg meer gaan sporten en bewegen. Een belangrijke doelgroep hierbij is de senioren. De NASB interventies die vanaf 2009 zijn gestart richtten zich daarom voornamelijk op het recreatief bewegen voor ouderen.

In samenwerking met SportZeeland is dan ook een lijst met interventies opgezet. Voor de doelgroep senioren zijn de afgelopen jaren de volgende interventies tot uitvoering gebracht:

- Denken en Doen
- Recreatief bewegen voor ouderen
- 45+ voetbal

Denken en Doen

Het Denken en Doen project richtte zich op inactieve en semi-actieve ouderen van 55 jaar en ouder.

Bij veel ouderen slinkt om allerlei redenen het sociale netwerk. Bekend is dat ouderen die elkaar kennen meer activiteiten ondernemen en actiever leven. Deel uitmaken van een sociaal netwerk heeft aantoonbare positieve gezondheidseffecten.

Tijdens het project is daarom veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van een sociaal netwerk middels bridge.

In maart 2011 zijn voor het eerste project van denken en doen ruim 7000 mensen in Middelburg van 55 jaar en ouder die woonachtig waren boven het kanaal aangeschreven. Binnen twee weken was het maximaal aantal deelnemers al bereikt van 60 die op dinsdag 5 april 2011 van start zijn gegaan.

Op 26 juni 2012 is het project afgesloten. De 60 deelnemers hebben kennis gemaakt met de bridgesport en maken nu allemaal de overstap naar de Middelburgse Bridge Club (MBC) in de Veerse Poort.

In februari 2013 is gestart met het tweede en laatste project van denken en doen. Ook hier zijn weer ruim 7000 mensen van 55 jaar en ouder aangeschreven om deel te nemen, alleen nu voor het deel van Middelburg dat zich onder het kanaal bevindt. Hier was binnen twee weken alweer het maximale aantal deelnemers bereikt van 60 die in 2013 van start zijn gegaan in het Palet in Middelburg Zuid.

Recreatief Bewegen voor ouderen

Het project recreatief bewegen heeft er voor gezorgd dat inwoners van 55 jaar en ouder in Middelburg zijn uitgenodigd voor een fittest.

Tegelijkertijd kon men kennis maken met de verschillende activiteiten en kon men zich aanmelden voor een beweeggroep.

De methode is bedoeld om niet actieve senioren in de leeftijd van 55 - 70 te stimuleren tot een actieve leefstijl. Ook mensen met een beperking en/of chronische aandoening kunnen in het project participeren.

In totaal zullen er in Middelburg 7 projecten worden gedraaid van recreatief bewegen waarbij Middelburg wordt verdeeld in 7 verschillende zones.

Op deze manier wordt het mogelijk om dicht in (de buurt van) de eigen wijk naar de fittest te komen en kennis te maken met de activiteiten. In de zone met de laagste Sociaal Economische status is in 2011 het eerste project gestart. Inmiddels zijn er reeds vier projecten uitgevoerd.

Overzicht fitheidstesten:

Project	Wijk	Start	Aantal
1.	Middelburg Zuid en de Magistraatwijk	oktober 2011	152
2.	Stromenwijk en 't Zand	februari 2012	179
3.	Dauwendaele, Arnestein en Mortiere	oktober 2012	170
4.	Binnenstad	maart 2013	121

De uitvoering van de projecten is gebaseerd op de voormalige GALM-projecten en bestrijkt een periode van ongeveer vijftien maanden. De deelnemers zijn uitgenodigd om aan een fit-test mee te doen in de eigen wijk. Uit deze test is gebleken hoe fit de senioren zijn en welke bewegingsadviezen er nodig waren. Bovendien zijn met de fit-test deelnemers gemotiveerd om deel te nemen aan het introductieprogramma en hebben ze een beweegwijzer met daarin het complete aanbod voor 50+ in Middelburg meegekregen. Tenslotte kregen de deelnemers een veelzijdig aanbod van sportieve activiteiten die wekelijks plaatsvonden.

45+ voetbal

Voetbalvereniging ZeelandiaMiddelburg is enkele jaren geleden in samenwerking met de KNVB een 45-plus proeftuin gestart. Zo wilde de vereniging op maatschappelijk en innovatief gebied een voorbeeld zijn voor andere verenigingen in Zeeland. De proeftuin, die tot en met 2011 duurde, was een groot succes.

Enkele onderzoeksresultaten die uit het rapport naar voren kwamen zijn:

- de toernooien waren lucratief voor de horecabalans op de begroting;
- de contributietarieven door ledenbehoud en ledenwerving gaven een directe liquiditeitsversterking voor de vereniging;
- indirect trad er een schaalvergroting op in de "voetbalfamilie" t.o.v. sponsors of supporters;
- meerdere vrijwilligers zijn bereid gevonden om hun handen uit de mouwen te steken voor de vereniging;
- de accommodatie werd beter benut op voetballuwe momenten in de week;
- er is een behoefte bij menig voetbalvereniging in Middelburg om het 45-plusvoetbal binnen de verenigingen te implementeren.

C. Jeugdsport

Op 26 mei 2008 heeft de gemeenteraad besloten tot deelname aan het Jeugdsportfonds Zeeland.

De bijdrage uit het fonds is verstrekt om jongeren, uit gezinnen met een minimum inkomen (maximaal 120% van het wettelijk sociaal minimum), deel te laten nemen bij een sportvereniging.

Hierdoor konden kinderen van 4 tot 18 jaar die om financiële reden geen lid van een sportvereniging konden worden dezelfde kansen geboden worden als alle andere kinderen.

De ambitie was oorspronkelijk om jaarlijks 325 kinderen te bereiken maar deze is na het eerste jaar naar beneden bijgesteld. In 2011 was de ambitie om 235 kinderen te bereiken, in 2012 door te groeien naar 250 kinderen en vanaf 2013 naar 275 kinderen.

Overzicht Middelburgse deelname aantal aan het jeugdsportfonds van 2008 tot en met 2012:

Middelburg	2008	2009	2010	2011	2012
Aantal kinderen	84	100	154	235	236

Totaaloverzicht Zeeland 2012:

Totalen Zeeland 2012	Aantal
Terneuzen	246
Middelburg	236
Vlissingen	232
Goes	115
Hulst	82
Schouwen Duiveland	42
Veere	33
Kapelle	32
Reimerswaal	1
Totaal	1019

Overzicht Zeeuwse sportverenigingen 2012:

Verenigingen Zeeland 2012	Aantal
FC Dauwendaele (Middelburg)	47
Judovereniging Geelhoed	43
Vliegende Vaart	39
VTV	33
Vrijburgbad (Middelburg)	33
RCS	32
VV Terneuzen	26
Watervrienden de Flippers	26
Bodyline Terneuzen	26
VV Walcheren	24
VC Vlissingen	22
VV ZeelandiaMiddelburg (Middelburg)	22

Special Heroes

Special Heroes is een Landelijk sportstimuleringsprogramma voor leerlingen in het speciaal onderwijs. Special Heroes werkt eraan om leerlingen in het speciaal onderwijs te laten ervaren hoe leuk sporten en bewegen kan zijn.

In de tweejarige projectperiode, die is gesubsidieerd door het ministerie van VWS, hebben drie Middelburgse scholen kunnen ervaren hoe Special Heroes werkt.

Indicatie van het aantal scholen, lessen en leerlingen dat heeft deelgenomen:

School Middelburg:	Aantal Special Heroes lessen	Aantal bereikte leerlingen
Klimopschool	9	135
SO Keurhove	9	135
Asteria college	9	135
Totaal	27	405

Sportkennismakingsactiviteiten

Door middel van Sportkennismakingsactiviteiten (SKA) is getracht basisschooljeugd meer te laten bewegen en een toestroom richting verenigingen tot stand te brengen. Het SKA zorgt in samenwerking met sportverenigingen en andere sportaanbieders voor een structureel naschools aanbod. Ieder jaar is er in samenspraak met de Middelburgse sportverenigingen en het basisonderwijs een planning gemaakt voor het gehele schooljaar. De gemeente Middelburg verzorgde de coördinatie, de financiële ondersteuning voor de sportverenigingen en het opmaken van de maandelijkse folders. De vakgroep bewegingsonderwijs verzorgde de verspreiding van de flyers.

In 2012 namen er zo'n 1500 Middelburgse kinderen en 17 sportverenigingen deel aan het SKA programma en is het programma jaarlijks verantwoordelijk geweest voor een structurele toestroom van leden naar de jeugdafdelingen van de Middelburgse sportverenigingen.

Overzicht deelname sportkennismakingsactiviteiten Middelburg:

Activiteit	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sportverenigingen	13	14	16	17	16	17
Deelnames	1236	1412	1371	1510	1253	1501

Adopteer een talent

In november 2011 is besloten om deel te nemen aan het initiatief "Adopteer een talent" en om Jeffrey Telussa daarbij tot en met december 2013 aan te stellen als ambassadeur voor de sport van de gemeente Middelburg. Jeffrey is afkomstig uit Middelburg, gemotiveerd, geïnteresseerd en wilde graag zijn kennis en ervaringen overbrengen op de jeugd in de gemeente Middelburg door middel van het geven van clinics. Zijn studie (CIOS) en zijn werk (kracht en stabiliteitstrainingen bij de jeugd van SC Heerenveen) maakten dat hij veelzijdig inzetbaar was. Zijn ervaring met lesgeven van jeugd en jongeren in combinatie met zijn leeftijd (21 jaar) toonden aan dat hij verder doorontwikkeld is en goed inzetbaar is als ambassadeur voor de sport in Middelburg. Tenslotte had Jeffrey al een aantal jaren aansprekende resultaten geboekt bij de nationale top op het gebied van turnen. Dit talent en zijn uitstraling kon voor vele jongeren in Middelburg een voorbeeld zijn om ook aan sport te gaan doen.

Inzet Jeffrey Telussa Middelburg 2012:

Activiteit	Datum
Sport en spel winterfestijn	01-01-2012
Nieuwjaarsreceptie gemeente Middelburg	07-01-2012
Stadsliep gemeente Middelburg	25-05-2012
Schoolsport Algemene Basisschool Middelburg	15-11-2012

Schoolzwemmen

In 1983 is schoolzwemmen als verplicht onderdeel binnen het onderwijsprogramma van het primair onderwijs komen te vervallen. De landelijke overheid heeft de verantwoordelijkheid daarmee volledig doorgeschoven naar ouders, scholen en de lokale overheid.

Sindsdien is het aan de gemeenten vrij om het schoolzwemmen al dan niet aan te bieden. Middelburg rekende het zo ook tot haar taak om het leren zwemmen mogelijk te maken danwel daarvoor de vereiste voorzieningen te treffen.

De noodzaak en de efficiëntie van het schoolzwemmen stond de laatste jaren echter regelmatig ter discussie en niet alleen in deze regio. Veel gemeenten worstelden hiermee. Steeds minder kinderen zijn voor het leren zwemmen aangewezen op het schoolzwemmen. Circa tweederde van de kinderen is reeds in het bezit van het zwemdiploma A van het zwem ABC wanneer ze met schoolzwemmen beginnen. Ook over de efficiëntie werd gediscussieerd. De leerlingen waren veel onderwijstijd kwijt aan het vervoer naar- en van het zwembad en het verkleeden, in relatie tot de lestijd in het water.

Een aantal scholen in Middelburg had dan ook al de keuze gemaakt om vanwege genoemde ontwikkelingen en bezwaren niet meer deel te nemen aan het schoolzwemmen. Zelfs de gezamenlijke schoolbesturen van het primair onderwijs hebben aan alle fracties van de gemeenteraad van Middelburg duidelijk kenbaar gemaakt dat wat hen betreft het in standhouden van het schoolzwemmen minder prioriteit had.

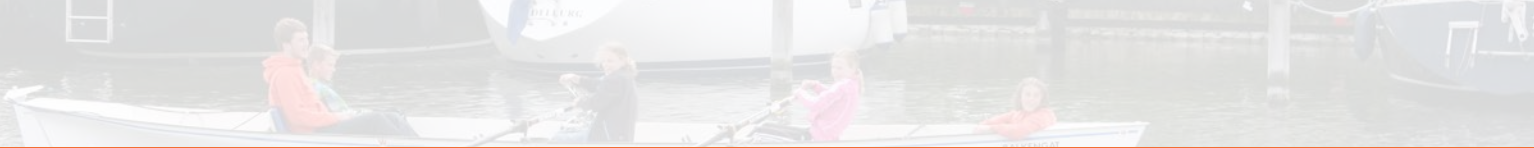
In de raadsvergadering van 19 april 2011 heeft de gemeenteraad dan ook besloten om vanaf schooljaar 2012-2013 het schoolzwemmen te beëindigen.

Daarnaast is vanuit de gezamenlijke zwembadexploitatie in het structurele vastgoedoverleg afgesproken dat beide gemeenten er naar streven om gezamenlijk te komen tot een nieuwe zwemaanpak. Deze nieuwe aanpak is in 2012 uitgewerkt en opgesteld.

De kaders voor de verdere uitwerking van de nieuwe zwemaanpak zijn als volgt vastgesteld:

- Behoudens een aantal uitzonderingen is besloten het schoolzwemmen volledig af te schaffen;
- De eerste uitzondering betreft het schoolzwemmen voor het speciaal basisonderwijs (SBaO) en het speciaal onderwijs (SO), beiden blijven behouden;
- Tweede uitzondering betreft het sportkennismakingsaanbod dat in bepaalde vorm gehandhaafd blijft. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse schoolzwemkampioenschappen die in samenwerking met Middelburg in Beweging, de zwemverenigingen en het zwembad worden georganiseerd;
- Er komt een vangnetregeling;

Versterken sportinfrastructuur

Inwoners, sportverenigingen, scholen en buurtinitiatieven, veel inwoners en bezoekers van Middelburg waren nog regelmatig onvoldoende bekend met de sportmogelijkheden en sportinfrastructuur van Middelburg.

Sportverenigingen die niet wisten waar ze voor bepaalde ondersteuningsvragen terecht konden, ouders die niet wisten of hun kind in aanmerking kwam voor het jeugdsportfonds, scholen die graag activiteiten wilden opzetten met sportverenigingen maar niet in contact konden komen met de betreffende verenigingen. Zo maar een aantal praktijkvoorbeelden die jaarlijks passeren. De coördinatoren sport en bewegen (combinatiefunctionarissen) van Middelburg hebben de afgelopen jaren op verschillende niveaus (bestuurlijk, technisch en organisatorisch) ondersteuning geboden.

Deskundigheidsbevordering sportverenigingen

Sportverenigingen kregen ondersteuning in o.a. de volgende thema's: deelname nieuwe sportimpulsen van het rijk, jeugd & alcohol, gezonde sportkantine, blessure preventie, wet & regelgeving, sportsponsoring, tapen en bandageren, werven van vrijwilligers, kwaliteitsverbetering van het vrijwilligerskader, bevorderen van sportdeelname, doelgroepenbeleid, management van de organisatie en toekomstbeleid.

Middelburg telde de laatste jaren ongeveer 85 sportverenigingen waarbij een duidelijk onderscheid te maken was in de zogenaamde pro actieve verenigingen met een brede maatschappelijke betrokkenheid, die actief waren in de wijken, actief waren met het aanboren van nieuwe doelgroepen en met het verbeteren van het aanbod en de zogenaamde passievere verenigingen.

Voorbeelden van de pro actieve verenigingen in Middelburg uit de periode 2009 – 2012 waren:

VV Zeelandia-Middelburg, Bowlingvereniging Middelburg, EMM, startgemeenschap De Zeeuwse Kust (voorheen Luctor et Emergo), de Van Dixhoornbrigade, KV Swift, EZRC Oemoemenoe, TTC Middelburg, TTV Arnemuiden, Club Jeu de Boules, MLTC, MZVC, KV Ondo, BV Sinar '75, Veldo, MTV, RV de Honte, KV TOP, LTC de Schenge, FC Dauwendaele en TV Dauwendaele. Deze verenigingen zijn de afgelopen jaren door de gemeente Middelburg dan ook inhoudelijk en/of financieel ondersteund.

Informatievoorziening

Om de inwoners, scholen en de sportverenigingen meer inzicht te geven in de sportmogelijkheden en ontwikkelingen in Middelburg werden al enige tijd een webpagina en een nieuwsbrief "Middelburg in Beweging" gebruikt. Deze informatiebronnen geven inzicht in het aanbod aan bestaande en nieuwe activiteiten, clinics, het ondersteuningsaanbod en ook bij wie je terecht kunt als je vragen hebt over, of problemen hebt met het vinden van een accommodatie of een sportvereniging in de buurt.

De nieuwsbrief is twee keer per jaar uitgekomen en verspreid richting scholen en verenigingen.

Accommodatiebeleid

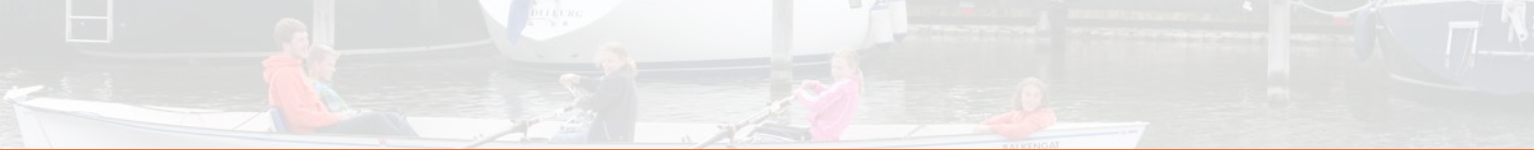
Naast de investering in de zachte sportinfrastructuur (stimuleren van sportdeelname) is in Middelburg de laatste jaren ook ruim geïnvesteerd in de harde sportinfrastructuur (de sportaccommodaties).

Het beleid van de gemeente was dan ook goed en vergelijkbaar met veel andere gemeenten.

Uitgangspunt in Middelburg was altijd het zorgdragen voor een gevarieerd aanbod van kwalitatief goede, toegankelijke, betaalbare en veilige sportvoorzieningen. Deze voorzieningen dienden dicht bij de woonomgeving gelegen te zijn. Alleen bij een intergemeentelijke samenwerking of bij fusie-verenigingen zoals bij de atletiek en de hockey het geval was, kon daar van afgeweken worden.

Het sportaccommodatiebeleid was er verder op gericht om verenigingen en in toenemende mate ook het onderwijs en de ongeorganiseerde sport te faciliteren en inwoners betaalbaar te laten sporten. De huurtarieven voor gemeentelijke sportaccommodaties zijn daartoe altijd laag gehouden en daardoor verre van kostendekkend geweest.

Op het gebied van onderhoud is de gemeente in de meeste gevallen verantwoordelijk geweest voor de aanleg en het groot onderhoud van sportcomplexen. De verzelfstandiging van het klein onderhoud van de sportvelden bij de veldsportverenigingen en het groot onderhoud van de geprivatiseerde clubaccommodaties en kleedaccommodaties, heeft dan ook niet aantoonbaar geleid tot kaderproblemen of financiële problemen bij sportverenigingen.

Het vaststellen van een reële vergoeding voor het klein en groot onderhoud functioneerde afdoende en de clubs zijn goed in staat geweest om zelf klein en groot onderhoud uit te voeren.

Bij grote investeringen, zoals bij nieuwbouw en/of renovatie konden sportverenigingen de gemeente verzoeken om financieel bij te springen. Zo zijn de afgelopen jaren onder andere LTC De Schenge, KV TOP, VV ZeelandiaMiddelburg, SV Jong Ambon, MLTC en EMM door de gemeente ondersteund.

De verenigingen dienden in deze volledig inzicht te geven in haar financiële situatie om aan te tonen dat zij zelf niet in staat waren de financiële problemen op te lossen.

Daarnaast dienden de verenigingen aan te geven dat hun beleid zou worden bijgesteld om in het vervolg een gezond financieel beleid te kunnen uitvoeren.

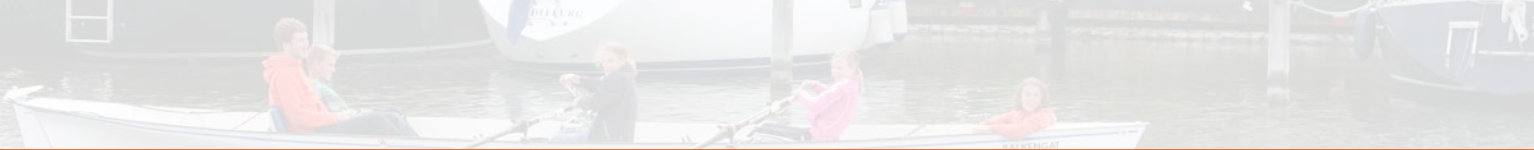
Binnen de gemeente is regelmatig de ondersteuning ingehuurd van een onafhankelijke partij, namelijk de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Op basis van het advies van SWS is het college en de gemeenteraad geadviseerd over het al dan niet verstrekken van een financiële bijdrage, de hoogte daarvan en de voorwaarden waarop.

Verder is op woensdag 18 december 2012 het nieuwe sportcomplex De Sprong in Middelburg succesvol opgeleverd. Het complex, met twee sporthallen en twee gymzalen, biedt ruimte aan diverse sportverenigingen en de scholengemeenschappen Nehalennia SSG en CSW. Achter het complex liggen de sportvelden voor SV Jong Ambon, EZRC Oemoemenoe, KV Swift en EMM.

Bijzonder in de voorbereiding- en uitvoeringsfase voor Middelburg was de positie van de gebruikers. In de aanloopfase naar de start van de bouw hebben de sportverenigingen en docenten Lichamelijke Opvoeding van beide scholengemeenschappen een actieve rol gespeeld in het “op maat” maken van het complex. Met structurele huurders als de scholengemeenschappen overdag en sportverenigingen in de avonden en in het weekend is afstemming in inrichting en gebruik van groot belang geweest. Inmiddels kunnen we concluderen dat er een geweldig nieuw sportcomplex is gerealiseerd waar enthousiaste Middelburgse sportverenigingen en scholen hun plekje hebben gevonden.

Als gevolg van het enthousiasme van de sportverenigingen en de ondersteuning van de gemeente Middelburg is er ook een structurele overlegvorm geformeerd met de sportverenigingen, SWM en de gemeente dat jaarlijks activiteiten zal organiseren op het complex ter promotie van de accommodatie, de verenigingen en de sporten.

De investering van de afgelopen jaren hebben de volgende successen opgeleverd:

Successen 2009 - 2012:

1. In overeenstemming tussen de gemeente, SWM en SKEW zijn we er in Middelburg in geslaagd om op structurele basis invulling te geven aan het door het rijk beschikbaar gestelde totaal van 6,8 fte aan combinatiefunctionarissen;
2. De twee fte aangestelde combinatiefunctionarissen bij de gemeente Middelburg, vier fte bij de SWM en 0,8 fte bij SKEW werken goed samen en leveren kwalitatief goed werk;
3. Er is een structurele overlegvorm geformeerd tussen alle combinatiefunctionarissen met als doel het activiteitenaanbod binnen de gemeente Middelburg een kwaliteitsimpuls te geven;
4. De samenwerking tussen de buurt, het onderwijs, de sport, gezondheid, cultuur en welzijn heeft zo in verschillende netwerken een structureel karakter gekregen;
5. De ZAPP methode heeft geleid tot een gestructureerde aanpak van de beweeglessen, effectievere lestijd en meer plezier bij leerlingen en leerkrachten;
6. Het aantal beweegmomenten voor-, tijdens- en na schooltijd is toegenomen;
7. Er zijn meer kinderen vertrouwd geraakt met kunst en cultuur;
8. Het aantal leerlingen (meer dan 1500) en pro actieve verenigingen (17) dat jaarlijks deelneemt aan de sportkennismakings activiteiten is toegenomen;
9. Sport, bewegen en gezondheid krijgt structurele aandacht van het onderwijs;
10. Sportverenigingen zijn adequaat ondersteund;
11. Jaarlijks worden meer dan 200 kinderen in de gelegenheid gesteld om middels het jeugdsportfonds te sporten bij een Middelburgse sportvereniging;
12. In totaal 120 Middelburgers van 55 jaar en ouder hebben deelgenomen aan het project denken en doen;
13. Al meer dan 600 senioren in Middelburg van 55 jaar en ouder hebben deelgenomen aan de fitheidstesten;
14. Meer dan 400 kinderen uit het speciaal onderwijs hebben middels Special Heroes ervaren hoe leuk sporten en bewegen kan zijn;
15. In de persoon van Jeffrey Telussa heeft Middelburg een ambassadeur voor de sport aangesteld;
16. In de bezuinigingen omtrent schoolzwemmen is voor het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs een uitzondering gemaakt;
17. Er is een vangnetregeling opgezet voor de kinderen wiens ouders wegens financiële redenen niet in de gelegenheid zijn om hun kind zwemles te laten volgen;
18. Op verschillende sportcomplexen heeft nieuwbouw en/of renovatie plaatsgevonden;
19. Op het nieuwe sportcomplex De Sprong is een structureel overleg geformeerd met alle gebruikers dat zich jaarlijks zal inzetten voor de promotie van de accommodatie, de sportverenigingen en de sporten;

Bijlage 8.2 Landelijke Ontwikkelingen

Sociaal- maatschappelijk

Als tegenhanger van de individualisering is de trend van nieuw collectivisme ontstaan. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit kan het gezin zijn, maar ook kleine of grotere groepen gelijkgestemden, waaronder sportverenigingen. Daarnaast is er de beweging richting minder verzorgingsstaat en meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers voor hun individuele en maatschappelijke ontwikkeling.

De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot wat een positieve stimulans betekent voor de sportbeoefening in het algemeen. Vooral 55-plussers blijken aanzienlijk vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden. Daarentegen neemt de interesse van jongeren in sportieve activiteiten vanaf een jaar of 15 duidelijk af. Steeds meer mensen kampen met overgewicht, waaronder één op de zeven kinderen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 1980. Het tegengaan en voorkomen van overgewicht is een belangrijk aandachtspunt binnen de Nederlandse gezondheidszorg. Sport en bewegen zal in toenemende mate als middel worden ingezet. Als richtlijn geldt dat jongeren minstens vijf dagen in de week minimaal één uur per dag moeten bewegen. Voor volwassenen volstaat een half uur per dag.

In navolging van het toenemend belang van gezondheid kan ook de trend “sportificering” worden onderscheiden. Hieronder wordt verstaan dat het begrip sport in alle geledingen van de maatschappij is doorgedrongen, zonder noodzakelijkerwijs verbonden te zijn aan de beoefening daarvan. Dit heeft alles te maken met de positieve associaties van sportbeoefening met begrippen als gezondheid, jeugdigheid en vitaliteit.

Mensen ondernemen meer activiteiten in een korter tijdsbestek dan voorheen. Er is sprake van vervluchting van de vrijetijdsbesteding en daarnaast een zeer grote concurrentie op de vrije tijdsmarkt. Zowel de inhoud van de activiteiten als de daaruit voortvloeiende sociale contacten worden oppervlakkiger. In het verlengde van de zogenaamde “zaplacultuur” ondervindt sportbeoefening een steeds sterkere concurrentie van bijvoorbeeld televisie en internet. De opkomst van de mediamaatschappij waarin steeds meer mensen zijn aangehaakt bij sociale media (Facebook, Hyves, Twitter enz.) worden steeds belangrijker.

Sociaal- economisch

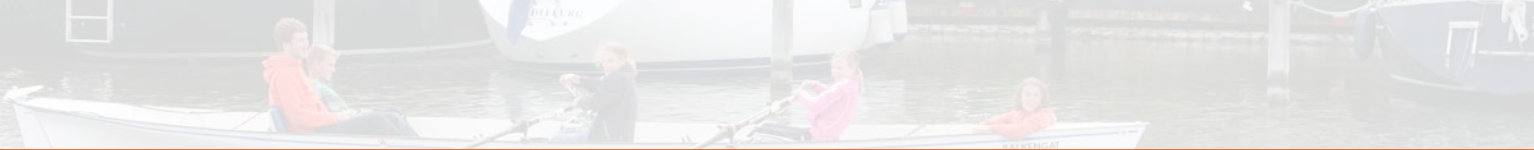
We leven momenteel in een economisch onzekere tijd. Vast staat dat het nieuwe kabinetsbeleid effect heeft op de koopkracht en dat het zal leiden tot verdere bezuinigingen en toename van (nieuwe) taken voor gemeenten. Door flexibilisering van de arbeid en de toename van deeltijdbanen is er sprake van meer spreiding in de vrijetijdsbesteding en daardoor is er minder animo voor collectieve sportbeoefening. De belangstelling voor individuele en ongeorganiseerde sportbeoefening is daardoor toegenomen. Dit is een voordeel voor verenigingen die hierop ingericht zijn, maar kan tot problemen leiden bij het organiseren van wedstrijden en trainingen en het inzetten van vrijwilligers. Ondanks de hedendaagse beleidsdoelstellingen om de arbeidsparticipatie te laten toenemen, zal de vergrijzing in ons land er toe leiden dat meer senioren vrijetijdsactiviteiten ondernemen. Voor de sportbeoefening heeft dit tot gevolg dat bepaalde, voor senioren sport geschikte, voorzieningen meer gebruikt gaan worden. De toenemende werkdruk en het snelle levenstempo leiden tot een grotere behoefte aan ontspanning en onthaasting in een sportieve omgeving. In combinatie met meer bewustzijn voor lichaam en gezondheid zorgt dit vooral bij ouderen en tweeverdieners voor een toename van de behoefte aan zogenaamde “wellnessactiviteiten”.

Sportinhoudelijk

De voorkeuren voor sportbeoefening veranderen. Zoals eerder aangegeven wordt sportbeoefening steeds individueler en commerciëler. In het algemeen is er sprake van een lichte daling van het aantal bij sportverenigingen aangesloten leden.

De verschillen tussen de verschillende takken van sport zijn groot. Het beoefenen van traditioneel sterke takken van sport als voetbal en hockey zal ook de komende jaren populair blijven en wellicht nog verder aan populariteit winnen.

Wel zal duidelijker onderscheid ontstaan tussen “sterke” verenigingen, die er in slagen leden en vrijwilligers aan zich te verbinden, en “zwakkere” verenigingen die te kampen hebben met financiële en organisatorische problemen.

Ingegeven door demografische ontwikkelingen, mag worden verondersteld dat “seniorenporten” verder zullen groeien. Golf, wandelen, fietsen en Nordic Walking zijn hiervan goede voorbeelden.

Het Sociaal Cultureel Planbureau stelt in algemene zin dat jongeren steeds vaker sporten, maar dagelijks onvoldoende bewegen. De jeugd tussen 12 en 18 jaar is moeilijk te behouden voor de sport. De sportdeelname onder volwassenen is de afgelopen jaren sterk gestegen, vooral in de leeftijdscategorie 45 - 65 jaar. Ouders van jonge kinderen sporten nog opvallend weinig. Verder is vastgesteld dat volwassenen en ouderen nog niet voldoende bediend worden door de georganiseerde sport, wel door bijvoorbeeld de fitnessbranche.

Ruimtelijk en fysiek

Een belangrijke ontwikkeling in het beperken van investering- en exploitatiekosten van maatschappelijke voorzieningen is het clusteren van functies. Anders dan bij de realisatie van multifunctionele voorzieningen wordt hiermee bedoeld op het samengaan van meerdere afzonderlijke voorzieningen in één accommodatie. De opkomst van Multifunctionele Accommodaties, (sportieve) brede scholen en leisure centra zijn sprekende voorbeelden van deze ontwikkeling. Enerzijds is bij clustering sprake van schaalvoordelen waardoor een kostenbesparing optreedt.

Een geclusterde voorziening behoeft maar één entree, horecavoorziening, technische ruimte en beheerdersruimte te hebben. Daarnaast kan een opbrengstenverhoging optreden doordat een geclusterde voorziening een grotere aantrekkingskracht heeft. Een nadeel van clustering is dat de spreiding en daarmee de bereikbaarheid verslechtert. Het gebruik van maatschappelijke voorzieningen kan afnemen, indien deze niet langer als een buurt- of wijkvoorziening gelden en er voor bezoek grotere afstanden moeten worden afgelegd. Bijkomend nadeel is dat het toch al sterk toegenomen autogebruik nog eens wordt versterkt.

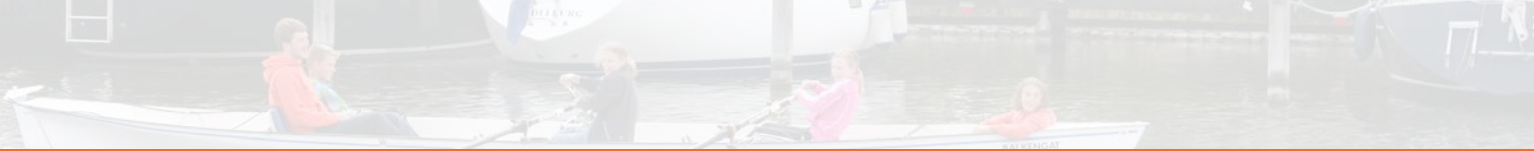
Door het stimuleren van de multifunctionele gebruiksmogelijkheden kan een hoger gebruiksrendement van voorzieningen worden gerealiseerd. Voorbeelden zijn kunstgrasvelden die zowel een functie voor de sportverenigingen als voor de wijk vervullen, verenigingsgebouwen die ook voor kinderopvang op BSO geschikt zijn, gymlokalen die geschikt worden gemaakt voor allerlei wijkactiviteiten en klaslokalen, die in het kader van brede schoolconcepten ook na schooltijd een functie krijgen ten behoeve van sportieve of culturele activiteiten. Door in te zetten op multifunctioneel gebruik kunnen gemeenten besparen op investeringen in (nieuwe) voorzieningen.

Landelijk sportbeleid

Met de Breedte Sport Impuls en de Impuls Buurt Onderwijs Sport heeft het Rijk laten zien verantwoordelijkheid te nemen voor sportstimulering. Met het beschikbaar stellen van middelen via het gemeentefonds voor de aanstelling van combinatiefunctionarissen en recent middels de aanvulling via het programma “sport en bewegen in de buurt” geeft het Rijk een verbreding aan de combinatiefunctionarissen en wordt aan het stimuleringsbeleid een nieuwe impuls gegeven.

De programma's in de nota „Tijd voor Sport” (2005) en het uitvoeringsprogramma „Samen voor Sport” (2006) worden onverminderd voortgezet. Wel zal in het sportbeleid een aantal accenten worden verlegd en prioriteiten worden gesteld. De Rijksoverheid wil investeren in de kracht van de sport, dit geldt zowel in de breedte als aan de top. Voor deze investeringen wordt de sport gevraagd iets terug te doen: het creëren van een sportieve, gezonde en veilige omgeving en de inzet van (top)sporters voor maatschappelijke doelen.

Samengevat zet het landelijk sportbeleid de komende jaren in op:

- de gezamenlijke inzet van minstens 2900 combinatiefuncties voor brede scholen, sport en cultuur;
- het creëren van aanvullende faciliteiten voor talenten;
- het creëren van meer mogelijkheden voor gehandicaptensport via het speciaal onderwijs, zorginstellingen en sportverenigingen;
- de evaluatie en herijking van het beleid voor de gehandicaptensport;
- uitbreiding van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen met een belangrijke focus op de jeugd;
- de ondersteuning van de sportsector bij maatregelen gericht op de bevordering van sportiviteit en respect en het tegengaan van uitwassen;
- het bevorderen van samenwerking tussen gemeenten, bedrijven, scholen en sportverenigingen;
- samen met gemeenten bevorderen dat er bij de aanleg van nieuwe wijken voldoende ruimte voor sport en bewegen is;
- het streven naar meer gymlessen per week in het primair onderwijs;
- het onderschrijven van de ambitie om de Nederlandse sport op Olympisch niveau te brengen, zonder de Olympische Spelen naar Nederland te willen halen;

De Rijksoverheid hecht veel waarde aan sport en bewegen als basis voor een gezonde en actieve leefstijl, waarbij keuzevrijheid voor het individu voorop staat. De ambitie is dat voor iedere Nederlander die dat wil een passend sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig is, dat bovendien veilig en toegankelijk is. Samen met andere partijen zoals de sportsector, lokale overheden en het bedrijfsleven wil de Rijksoverheid voorwaarden scheppen om mensen (meer) te kunnen laten sporten en bewegen. Om de sport veiliger te maken zodat iedereen met plezier kan sporten, hebben de ministeries van VWS en Veiligheid en Justitie maatregelen opgesteld samen met de sport- en welzijnssector en gemeenten. Deze worden toegelicht in het actieplan „Naar een veiliger sportklimaat”. Veilig sporten betekent ook verantwoord sporten en bewegen. Zo kan het risico op sportblessures en sportuitval zoveel mogelijk worden verkleind en kunnen medische kosten en arbeidsverzuim zo veel mogelijk worden beperkt.

Behalve in breedtesport investeert de Rijksoverheid ook in topsport. Topsport levert namelijk niet alleen medailles op, maar ook een „wij-gevoel” en nationale trots. Het geeft mensen plezier, een gevoel van saamhorigheid en het inspireert tot het verleggen van de eigen grenzen. Topsport kan ook een positieve uitstraling hebben richting de breedtesport. Door grote topsportevenementen te organiseren laat Nederland zien waartoe een klein land in staat kan zijn. Dit zet niet alleen Nederland en de Nederlandse topsport op de kaart, maar geeft ook een grote impuls aan de stad en de regionale economie. Internationaal gezien biedt de organisatie en Nederlandse deelname aan grote topsportevenementen kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven om zich te profileren in het buitenland. Dit kabinet wil de economische betekenis van topsport en breedtesport, zowel nationaal als internationaal, beter benutten. Speerpunten voor de Rijksoverheid zijn „sport en bewegen in de buurt” en „uitblinken in sport”, het versterken van de economische betekenis van sport en de ambitie om de Nederlandse sport op Olympisch niveau te brengen.

Olympisch plan 2028

De Nederlandse sportkoepel NOC*NSF heeft in mei 2009 het Olympisch Plan 2028 (OP28) uitgebracht. Het kabinet heeft zich op 3 juli 2009 achter dit plan geschaard en het kabinetsstandpunt vastgelegd in de notitie Uitblinken op alle niveaus. Op 8 juli hebben maatschappelijke en bestuurlijke organisaties een charter ondertekend waarmee ook zij zich verbinden met het Olympisch Plan.

De missie in het Olympisch Plan luidt als volgt:

‘We gaan met sport in de volle breedte heel Nederland naar Olympisch niveau brengen. Daar hebben we allemaal profijt van, nu en in de toekomst, op sociaal-maatschappelijk, economisch, ruimtelijk en welzijnsgebied. Met als mogelijk resultaat Olympische en Paralympische Spelen in 2028 in Nederland.’

De missie is vervolgens vertaald in acht ambities:

1. Topsportambitie:

- Nederland heeft in 2016 een kansrijk topsportklimaat waarin sporters optimaal kunnen presteren;
- Nederland bezet structureel een top 10 positie op de diverse wereldranglijsten.

2. Breedtesportambitie:

- Nederland is in 2016 een samenleving waarin het beoefenen en beleven van sport voor jong en oud een belangrijke kwaliteit is in hun leven;
- Minimaal 75% van alle Nederlanders doet in 2016 regelmatig aan sport.

3. Sociaal-maatschappelijke ambitie:

- Nederland heeft in 2016 een sociaal klimaat waarin burgers met plezier samenleven, trots zijn Nederlander te zijn en graag iets willen bijdragen aan de maatschappij.

4. Welzijnsambitie:

- Nederland heeft in 2016 een gezonde bevolking: fitte werknemers, vitale ouderen, en minder mensen met overgewicht. Voldoende beweging en gezonde voeding zijn de norm.

5. Economische ambitie:

- Nederland heeft in 2016 een sterke, competitieve economie, mede dankzij een grotere arbeidsparticipatie, een toegenomen arbeidsproductiviteit meer aandacht voor innovatie en een sterk internationaal imago.

6. Ruimtelijke ambitie:

- Nederland heeft in 2028 een goed leefklimaat, voldoende sportaccommodaties en een goede mobiliteit, zodat het organiseren van Olympische en Paralympische Spelen nog beter mogelijk is.

7. Evenementenambitie:

- Nederland staat in 2016 wereldwijd bekend om zijn grote ambitie en talent voor het organiseren van grote sportieve en culturele evenementen.

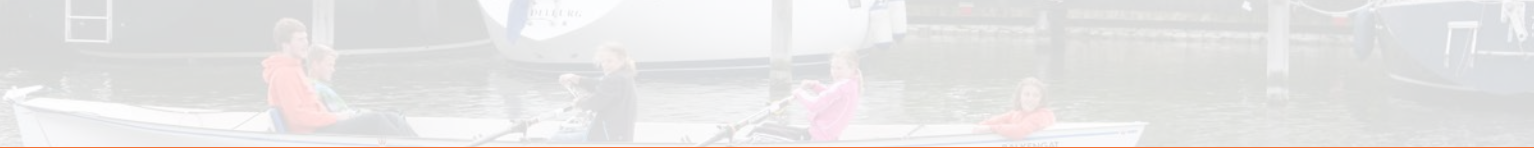
8. Media-aandacht ambitie:

- Door het vergroten en verbreden van de media-aandacht voor sport is in 2016 de sportbeleving in Nederland dusdanig toegenomen dat we een top drie positie bezetten in Europa;
- Mede daardoor groeit het aantal mensen dat regelmatig aan sport doet.

Provincies

Alle provincies onderschrijven het Olympisch Plan, formuleren hun eigen Olympische ambities en leveren een passende bijdrage aan de uitvoering van het plan om Nederland op Olympisch niveau te brengen. Het Olympisch Plan is van het hele land.

Elke provincie maakt op dit moment Olympisch beleid. Hoewel tempo, toon en keuzes verschillen, is er toch een duidelijke lijn te ontdekken. Er wordt gekozen voor sporten die het meest bij de provincie horen. Historie, participatie en successen zijn doorslaggevende factoren. Binnen de keuzesporten ontwikkelen provincies in meer of mindere mate de beleidstriangel: evenementen, voorzieningen en talentontwikkeling. Hiermee worden ook de economische en ruimtelijke accenten gelegd. De provinciale topsportinstelling krijgt een rol in de talentontwikkeling, terwijl de provinciale sportkoepel vaak een aanjagende rol naar de gemeenten heeft.

Gezamenlijk Olympisch beleid bij provincies werkt stimulerend voor elke provincie. Ook voor die provincies die al enkele jaren werken volgens het Olympisch plan. Als het goed is, past het overgrote deel van de bestaande ontwikkelingen in de kerntaken van de provincies. Daarbij zouden sterke voorbeelden als de kernsportplannen, de kennisbundeling of het voorzieningenbeleid andere provincies kunnen stimuleren. Uitwisseling is de eerste winst en elke provincie wil daaraan meewerken en ziet meerwaarde. Daarnaast geven zowel het zuiden (Zeeland, Noord Brabant en Limburg), het oosten (Overijssel en Gelderland) en het noorden (Friesland, Groningen, Drenthe) aan dat ze onderling samen willen werken. De kernsporten die door de Provincie Zeeland in overleg met de Zeeuwse gemeenten specifiek benoemd worden zijn de Beach-, Wieler en Watersporten.

Gemeenten

Als heel Nederland op Olympisch niveau moet worden gebracht, dan lukt dat alleen als de gemeenten hier actief aan meewerken. De VNG, in nauwe samenwerking met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), ondersteunt gemeenten om op het gewenste Olympische niveau te komen. Lokaal sportbeleid schept hierin de voorwaarden om te kunnen sporten en bewegen. Om dit te bevorderen, moeten alle lijnen op lokaal niveau bij elkaar komen. Gemeenten hebben een taak op het gebied van het beheer van accommodaties en het stimuleren van de breedtesport. Ze spelen ook een grote rol bij het binnenhalen en organiseren van (top)sportevenementen. Een ambitieus gemeentelijk sportbeleid dat de eigen gemeente op Olympisch niveau wil brengen, zou alle ambities uit het Olympisch Plan 2028 kunnen bevatten. Elke gemeente in Nederland moet in ieder geval de kans krijgen om de ambities uit OP28, als richtinggevend in haar (sport)beleid op te nemen. Voor de ontwikkeling van een visie op het gemeentelijk sportbeleid voor de middellange termijn tot 2016, is het uitgangspunt niet de organisatie van de Spelen zelf. 2016 is een eerste belangrijk tussenstation; de ontwikkeling van Nederland tot Sportland.

Nationaal Actieplan Sport en Beweging (NASB)

De rijksoverheid wil bereiken dat meer burgers kiezen voor een actieve leefstijl. Bewegen en sport, op verantwoorde wijze en in een gezonde context, maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Om burgers op grote schaal tot een actieve leefstijl te verleiden is een omslag nodig: dagelijks bewegen wordt de norm! Het Nationaal Actieplan Sport en Beweging geeft een grote impuls aan sport en beweging in Nederland en richt zich op te-wenig-actieven.

Met de impuls Nationaal Actieplan Sport en Beweging wordt beoogd bij te dragen aan het behalen van de volgende doelen:

1. Het terugdringen van de bewegingsarmoede bij vooral de te-wenig-actieve burgers (doorgaans de meest kwetsbare groepen in de samenleving);
2. Het verminderen van overgewicht onder de Nederlandse bevolking;
3. Het terugdringen van andere gezondheidsproblemen als diabetes, hart- en vaatziekten en depressie;
4. Het realiseren van een meer beweegvriendelijke omgeving.

Binnen het NASB ligt de focus op het inzetten van kansrijke interventies. Dit zijn bestaande interventies waarvan bekend is dat ze een positief effect hebben op beweeggedrag.

Het NASB stelt naast deze kansrijke interventies ook geld beschikbaar voor de gemeente met de grootste gezondheidsachterstanden. Middelburg behoort tot deze groep en wordt uitgedaagd samen met haar lokale partners deze te weinig-actieven in beweging te krijgen. Het beschikbare budget is berekend op basis het aantal gezinnen met een lage Sociaal Economische Status (SES). Voor de periode van 4 jaar stelt VWS via het NASB een budget beschikbaar ter hoogte van € 370.140,-. De eerste twee jaren komen voor rekening van het Ministerie. Middelburg dient in het 3e en 4e projectjaar eenzelfde bedrag te investeren. Overigens is het niet verplicht het totale budget in te zetten.

Impuls brede scholen, sport en cultuur

Sinds 2008 nemen gemeenten deel aan de succesvolle structurele Impuls brede scholen, sport en cultuur waarmee zij combinatiefuncties realiseren. In 2012 zal het gaan om ongeveer 1825 fte binnen de bestaande impuls, waarvan in totaal 6,8 fte in de gemeente Middelburg. Gemeenten krijgen 40% financiering van de rijksoverheid op basis van het aantal inwoners tot 18 jaar binnen de gemeentegrenzen. Per 2012 is de mogelijkheid geïntroduceerd dat gemeenten gelet op deze verdeelsleutel de mogelijkheid hebben een keuze te maken voor 60%, 80% of 100% van dit bedrag. De toedeling aan gemeenten verloopt via een decentralisatie-uitkering. De ministers van VWS en OCW dragen beiden bij.

Met de impuls brede scholen, sport en cultuur worden landelijk de volgende vier doelstellingen nagestreefd:

1. Het uitbreiden van het aantal brede scholen met een sport- en culturaanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, om te beginnen in de 40 krachtwijken;
2. Het versterken van ca. 10% van de sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
3. Het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;
4. Het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

Sport en bewegen in de buurt

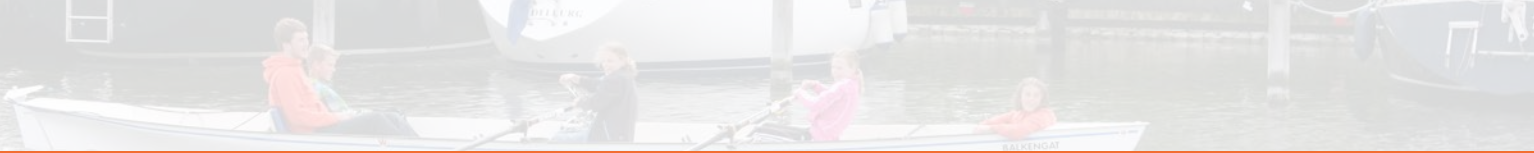
Rijk, gemeenten, werkgevers en de sport hebben in februari 2012 hun handtekening gezet onder bestuurlijke afspraken over de uitvoering van het programma "Sport en Bewegen in de Buurt". De meerwaarde ervan ligt in een betere aansluiting van het sport- en beweegaanbod op de vraag en in meer lokaal maatwerk zodat mensen zelf kunnen beslissen aan welke sport- of beweegactiviteit ze deelnemen. Het programma moet leiden tot meer sportdeelname een gezonde en actieve leefstijl.

Brede impuls combinatiefuncties

Onderdeel van het programma "Sport en Bewegen in de Buurt" is de nieuwe financiële impuls voor gemeenten om combinatiefuncties, werkzaam als buurtsportcoaches, op lokaal niveau in te zetten. Deze impuls is aanvullend op de bestaande succesvolle impuls Brede scholen Sport en Cultuur en de daarbij behorende combinatiefuncties. Beide impulsen zijn in 2012 gecombineerd en dragen de naam "Brede impuls combinatiefuncties". De sportbuurtcoaches kunnen tevens een bijdrage leveren aan lokale opgaven als het bevorderen van de gezondheid en leefbaarheid.

Sportimpuls

De Sportimpuls ondersteunt lokale sport- en beweegaanbieders bij het opstarten en uitvoeren van hun lokale actieplannen. Die actieplannen zijn gericht op het aanbieden van nieuw sport- of beweegaanbod of bestaand aanbod voor een nieuwe doelgroep. Het gaat daarbij om mensen die niet of structureel te weinig sporten en bewegen of dreigen te stoppen met hun sport- en beweegactiviteit. Er dient bij de aanvraag gebruik te worden gemaakt van goed beschreven interventies die elders al succesvol zijn gebleken. Deze interventies staan vermeld op de Menukaart Sportimpuls.

Een vraaggerichte aanpak waarin de wensen en behoeften van de doelgroep voorop staan, leidt ertoe dat mensen makkelijker in beweging blijven. De kans op een blijvende deelname aan sport- en beweegactiviteiten wordt zo vergroot. Sport- en beweegaanbieders moeten samenwerken met elkaar en/of andere relevante lokale partijen, zoals onderwijs, welzijn, zorg, (publieke) gezondheidszorg, gemeente of het (lokale) bedrijfsleven. De Sportimpuls maakt onderdeel uit van het VWS beleidsprogramma 'Sport en bewegen in de buurt'. De eerste ronde van de sportimpuls in 2012 is zeer succesvol geweest. Het beschikbare budget is bijna zes keer overvraagd. Bij de beoordeling van de aanvragen is geconstateerd dat veel aanvragen nog niet voldeden aan de gestelde criteria en/ of van onvoldoende kwaliteit waren om in aanmerking te komen voor subsidie.

Bijlage 8.3 Lokale ontwikkelingen

Middelburg is een gemeente in beweging. Het Middelburgse overzicht van de regionale Volksgezondheid Toekomst Verkenning (rVTV) Zeeland levert hiervoor veel inspiratie op. Het maakt duidelijk dat volksgezondheid vraagstukken onlosmakelijk verbonden zijn met die van de Wet maatschappelijke ondersteuning, het jeugd-, sport- en omgevingsbeleid, en de demografische ontwikkelingen in onze regio.

De inzichten uit het overzicht worden dan ook gebruikt bij het opstellen van de regionale nota volksgezondheid Walcheren 2013-2016 en bij deze bij de regionale sportnota Middelburg in Beweging 2013 – 2016. Een gezonde leefstijl en een eigen en maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn hierin belangrijke uitgangspunten. In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste resultaten uit het rapport voor Middelburg onder de aandacht worden gebracht.

De inwoners van Middelburg

De opbouw van de bevolking heeft grote invloed op de algemene gezondheidstoestand binnen een gemeente. Logisch, zo ook in Middelburg, want met het ouder worden nemen de gezondheid problemen toe. Op 1 januari 2012 telde Middelburg zo +/- 48.000 inwoners waarvan 19% 65 jaar of ouder is (CBS,2012).

De levensverwachting in Middelburg is gestegen, zoals ook in de rest van Zeeland. De levensverwachting voor mannen is in Middelburg 80 jaar, iets hoger dan gemiddeld in Zeeland en Nederland. De levensverwachting voor Middelburgse vrouwen is 83 jaar en dit wijkt niet af van het Zeeuws gemiddelde. De totale sterfte in Middelburg is lager dan in Zeeland. Overigens verdient de interpretatie van cijfers over levensverwachting op gemeenteniveau enige terughoudendheid. Zeker in kleine gemeenten kan, vanwege de kleine sterfte aantallen, sprake zijn van toeval fluctuaties. Daarnaast ligt de sterfte in gemeenten met verpleeg- en verzorgingshuizen relatief hoog en is de levensverwachting daardoor relatief laag.

De verhouding tussen het aantal jongeren (0 t/m 19 jaar) en de beroepsbevolking (20 t/m 64 jaar) noemen we de groene druk. Het is een maat om de ontgroening in kaart te brengen. Een lage groene druk duidt op ontgroening. Voor Middelburg geldt dat de groene druk in 2012 40% bedraagt, ongeveer 1% hoger dan in Zeeland gemiddeld (CBS, 2012). Het aantal jongeren (0 t/m 25 jaar) is tussen 2000 en 2010 met 3,4% toegenomen. Dit in tegenstelling tot gemiddeld in Zeeland waarbij het aantal jongeren is afgenomen in die periode.

De verhouding tussen het aantal ouderen (65+) en de beroepsbevolking (20 t/m 64 jaar) noemen we de grijze druk. Het is een maat om de vergrijzing in kaart te brengen. Een hoge grijze druk duidt op vergevorderde vergrijzing. De grijze druk bedraagt in Middelburg in 2012 32%. Dit percentage is 2% lager dan het Zeeuwse cijfer (CBS, 2012).

Volgens toekomstprognoses van de Provincie Zeeland van 2012 krimpt de Middelburgse bevolking niet. Deze zal in 2030 met 8% zijn toegenomen. De grijze druk neemt wel toe tot 45%.

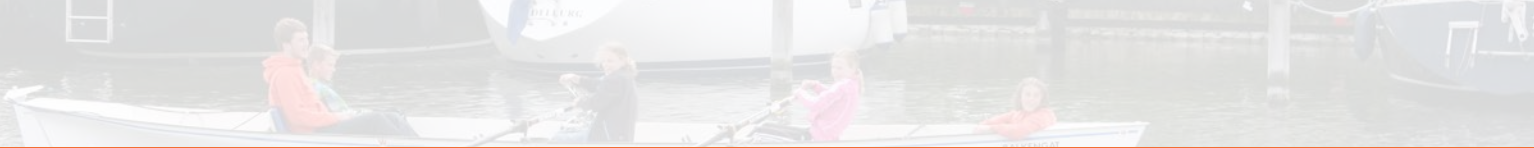
Gezondheid en gedrag

Met de meeste burgers in Middelburg gaat het goed. Ze voelen zich gezond, kunnen meedoen in de maatschappij en functioneren zoals ze dat zelf graag willen. Natuurlijk zijn er echter ook inwoners die zich niet gezond voelen.

De meeste kleine kinderen zijn gezond en ontwikkelen zich goed. De ouders hebben door de opvoeding en hun voorbeeldgedrag grote invloed op de leefstijl en de gezondheid van hun kind.

Zodra kinderen iets ouder zijn, begint het aanleren van gezond gedrag. Vooral de leefstijl en het gedrag van de ouders zijn van invloed op de gezondheid van het jonge kind. Wat betreft leefstijl wijken jonge kinderen in Middelburg niet af van het Zeeuwse gemiddelde. Net als elders in Zeeland kijkt 16% al op jonge leeftijd twee uur per dag of meer televisie. Ook drinkt 12% meer dan drie glazen frisdrank per dag en speelt een kwart niet wekelijks buiten. Buiten spelen doen de jonge kinderen in Middelburg wel meer dan leeftijdsgenoten gemiddeld in Zeeland.

Kinderen leren steeds meer op hun eigen benen staan en bepalen steeds vaker hun eigen keuzes.

Gezond gedrag en een gezonde levensstijl verdienen nu alle aandacht. Gezondheid en welzijn is vooral de eigen verantwoordelijkheid van ouders\het gezin en het onderwijs kan daar in ondersteunen.

Ouders dienen hun kinderen te beschermen tegen ongezondheid en hen weerbaar te maken tegen alle verleidingen die op ze afkomen. In Middelburg hebben de 5-jarigen vaker overgewicht dan in de rest van Zeeland.

De basis voor een gezond gewicht is gezond eten en voldoende bewegen. Aandacht voor een gezonde leefstijl is al vanaf jonge leeftijd belangrijk. Overgewicht heeft immers op alle leeftijden gevolgen voor de gezondheid. Kinderen hebben bijvoorbeeld een verhoogd risico op diabetes en een vergrote kans op (ernstig) overgewicht op latere leeftijd. Overgewicht kan zowel de oorzaak als het gevolg zijn van psychische problemen. Zo kan het zijn dat kinderen met overgewicht minder goed kunnen meedoen met buiten spelen of sporten. Maar het kan ook gebeuren dat kinderen gepest worden en daardoor veel gaan snoepen, zich sociaal isoleren en daardoor niet deelnemen aan beweegactiviteiten.

Wat betreft het eet- en beweegpatroon wijken basisschoolkinderen in Middelburg niet af van het Zeeuwse gemiddelde. Van de 9- en 10-jarigen eet 7% niet dagelijks een ontbijt. In deze leeftijdscategorie is driekwart lid van een sportvereniging. (Bron: Monitor Gezondheid 12 t/m 18 jaar 2010, GGD Zeeland en SCOOP).

Ten opzichte van de vorige periode 2005-2007 is het percentage kinderen met overgewicht nagenoeg stabiel gebleven, met uitzondering van de 13-jarigen: in deze leeftijdsgroep is in Middelburg het aantal kinderen met overgewicht gedaald (Bron: Jeugdgezondheidszorg GGD Zeeland, 2008-2010).

Van de 13-jarigen heeft 12% overgewicht. Dit is minder dan gemiddeld in Zeeland (15%). Voor de bestrijding van overgewicht bij jongeren is het belangrijk dat de gezonde keuze makkelijk en goedkoop is. Jongeren gaan minder gezond eten en minder bewegen naarmate ze ouder worden. Ze worden daartoe op veel plaatsen en op veel manieren verleid. Ook in Middelburg is dit zo. Het is daarom belangrijk om jongeren weerbaar te maken tegen deze verleidingen. Ook moet de omgeving uitnodigen tot gezond leven. Afwijkend is dat jongeren in Middelburg minder bewegen dan de Zeeuwse jongeren (57% versus 43%). Specifiek aandacht voor deze doelgroep is dan ook gewenst.

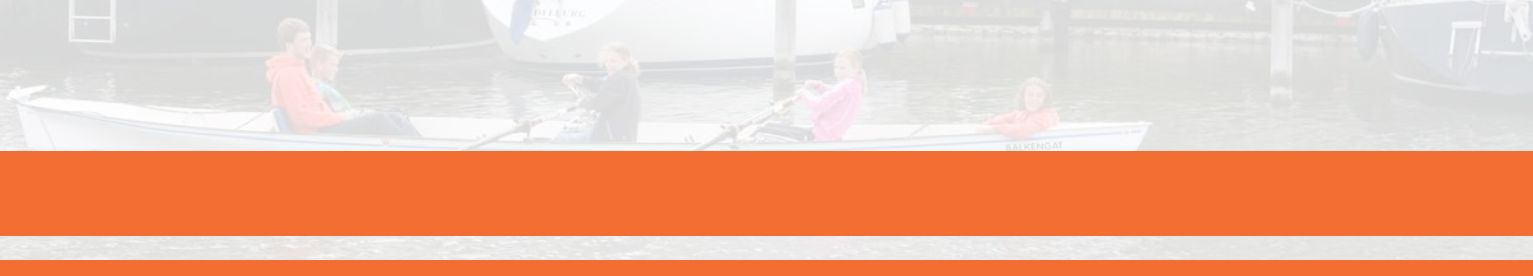
De pubertijd is een fase van grote veranderingen. De overwegend kleinschalige basisschool wordt verruild voor de grootschalige scholen van het Voortgezet Onderwijs. Deze scholen staan meestal verder af van de eigen vertrouwde omgeving. Van deze jongeren verwachten we veel.

Ruim een kwart van de 14- en 15-jarigen in Middelburg (28%) heeft één of meerdere door een arts vastgestelde chronische aandoeningen. De meest voorkomende aandoeningen zijn astma, eczeem en migraine. Vergeleken met 2007 is in Middelburg het aantal 14- en 15-jarigen met een chronische aandoening gelijk gebleven. Van de jongeren in Middelburg ervaart 15% de eigen gezondheid als minder dan goed. (Bron: Monitor Gezondheid 12 t/m 18 jaar 2010, GGD Zeeland en SCOOP).

Bijna de helft van de volwassenen (19 t/m 64 jaar) kampt met overgewicht en ruim een derde voldoet niet aan de beweegnorm. Wat betreft leefstijl verschilt de volwassen bevolking in Middelburg niet van de gemiddelde Zeeuw. Beweging is goed, zowel voor de lichamelijke als de geestelijke gezondheid. Ruim een derde van de volwassenen voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Van de volwassenen in Middelburg heeft 42% overgewicht, waarvan 10% zelfs ernstig (obesitas) (Bron: Volwassenenmonitor 2009, GGD Zeeland).

Bij gezond ouder worden gaat het niet alleen om het voorkómen en uitstellen van ziekten en sterfte. Het betreft ook het voorkómen en terugdringen van beperkingen in het functioneren, het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en een goede kwaliteit van leven.

De problematiek van overgewicht lijkt enigszins te stabiliseren, maar stabiliseert wel op een te hoog niveau. (Bron: Ouderenmonitor 2007 en 2010, GGD Zeeland)

Ruim zes op de tien ouderen in Middelburg voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en dat is evenveel als in Zeeland. De 65-74 jarigen bewegen meer dan 75-plussers. Zo beweegt ruim de helft van de 75-plussers te weinig. Vergeleken met 2007 is het aantal ouderen dat aan deze norm voldoet licht gestegen.

In Middelburg zegt 9% van de ouderen gebruik te maken van de sport- of bewegingsactiviteiten die, door een activiteiten- of dienstencentrum, voor ouderen worden georganiseerd.

Colofon

Uitgave: Gemeente Middelburg
Opmaak: Repro Middelburg
Productie: Ricoh

Fotografie:
Gemeente Middelburg:
Jacqueline Pruijssers
Aart van Belzen
Patrick de Guchteneire
Dennis Winne

Sportverenigingen:
Jong Ambon (Haurissa photography)
VZeelandiaMiddelburg(John Bish)
TTCM (Erik Jacobs)

Overigen:
SportZeeland
Go Marketing (Hans Willink)
Challenger Zeeland
Dennis Wisse

Meer informatie:
Voor meer informatie kunt u terecht bij het
stadskantoor aan de kanaalweg 3.
Ook kunt u bellen naar 0118 – 675676, of
mailen naar d.winne@middelburg.nl